

SLOVENE

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljen na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu 40
Mesečna priloga: Vestnik SHS

Cene inseratov:
Enostopenjska petina vrsta mak
oglas po Din. 1.— in Din. 1-50
veliki oglas nad 40 mm vi-
šine po Din. 2.—, poslana list
po Din. 3.—.
Pri večjem naročilu popust.
Izjava vsak dan izven
nedelja in dneva po prav-
niku ob 5. uri jutraj.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Računa poštne krate.
Ljubljanske št. 850 za naročnino in št. 349 za oglase,
zagreb 39.011, sarajev. 7563, praško in dunaj. 24.797.

Za sporazum.

Pogajanja, ki se te dni vrše v Zagrebu med delegati HRSS, SLS, JMO ter vladajoče radikalne stranke, eklatantno dokazujejo globoki državljanski čuti, ki prešinja narodne in strankarske skupine, katere delegati dejansko predstavljajo. Tu si stojita nasproti dve skupini, ki se razlikujeta zgolj po tem, kako si predstavljata način političnega soživljenja onih zgodovinskih in kulturno raznolikih delov, ki so se faktično zedinili v eno državo. Popolnoma edini sta si pa v tem, da je odločna imanentna življenjska volja vseh treh narodov, da tvorijo eno močno in solidno državo. To dejstvo se ne osporjuje, o njem ni nobene diskusije in je ne more biti, ono se predpostavlja kot temelj, ki stoji izven vseh in vsakršnih razgovorov, pogajanj in eventualnih dogovorov.

To dejstvo je treba zato podčrtati, ker so nasprotniki preureditve države po samoupravnem principu njenih sestavnih delov do danes z zlohotnim namenom stvar predstavljali tako, kakor da se spor med centralisti in avtonomisti suče okoli vprašanja obstoja jugoslovanske države kot take in so se slikali kot tisti element, ki državo priznava, brani njeno edinstvenost in moč, avtonomiste pa proglasili za nasprotnike države, stremelice za tem, da se razdruži. To zlobno in abotno bajko so utemeljevali s tem, da je takozvano **narodno edinstvo**, ki ga centralisti pojmujejo kot nasilno absorpcijo Slovencev in Hrvatov, istovetno z državnim edinstvom.

Tako je bilo do danes, vsaj kar se tiče radikalne stranke, ki faktično predstavlja srbski del države. Kajti mi predpostavljamo, da se je radikalna stranka danes, ko se je izrekla načeloma za sporazum z avtonomističnimi Slovenci in Hrvati in ga smatra za mogočega, odrekla zmoti, da nasprotniki centralizma smatra za nasprotnike jugoslovanske države.

Nasprotno! Mi smo uverjeni, da se vladajoča radikalna stranka mora danes prepričati ne le o tem, o čemer bi bila morala biti že od samega začetka, da ni živila pod sugestijo velesrbske mentalitete na eni in njenih priganjačev, pribiževskih demokratov na drugi strani — da pristaši avtonomizma hočejo državo, ampak da stremijo za mogočno, nazmotraj z bratskimi vezmi trdno zvezano, in nazunaj neodoljivo državo, ki bo resnično jugoslovanska, in katera bo najtrdnjša garancija za mir in kulturni napredek na jugovzhodu Evrope. Sele v taki državi bodo prišle do polnega izraza vse sile jugoslovanskih narodov, ki se bodo čutili dejansko medseboj enakopravne brate in le taka država bo izpolnila svojo zgodovinsko nalogo na Balkanu, med Slovani in v Evropi.

Tak preokret v najmočnejši srbski stranki, ki ima velike zasluge za nekdanjo kraljevino Srbijo, bo res zgodovinskega pomena. Vsi, ki iskreno ljubijo državo, ga željno pričakujejo kot predpogoj novega življenja, začetek udeleževanja resničnega jugoslovanstva, konec hegemonističnih teženj in sporov. Jugoslavija bi bila tudi prva po vojni nastala slovanska država, ki bi krenila popolnoma na tisto edino pot, ki vede do kulturnopolitične bratske skupnosti Slovanov.

Mi trdno upamo, da se vladajoča radikalna stranka danes v polni meri zaveda, kako je sreča, velikost in lepša bodočnost ne samo naše države, nego tudi naših slovanskih sosedov, celega Balkana in celokupnega slovanstva odvisna od tega, da vladajoča stranka srbskega naroda dovrši to, kar so jo začelo.

Velik moment v zgodovini celega slovanstva zahteva velikih ljudi, ki se ne smejo dati motiti od reakcionarne mentalitete nekaterikov, ki žive v idejah prepercelega in umirajočega liberalizma prošlega stoletja. Bratski sporazum ne bo pomenil samo izredne okrepitve naše države nazunaj, ki bo s tem prehitela in

nadkrilila vse po vojni nastale slovanske države, marveč bo imela tudi globoke posledice v celnem našem notranjem kul-

turnem življenju, iz katerega bo izginilo vse, kar je malenkostno in razcepljajoče. To želimo in upamo.

Sporazum pri predpogajanjih v Zagrebu.

Optimizem v Belgradu in Zagrebu. — Na pogajanjih navzoča zastopnika Bunjevcev in Macedoncev. — Odločitev prepušča vlada radikalnemu poslanskemu klubu.

ZAGREBSKA KONFERENCA.

Zagreb, 13. aprila. (Izv.) Danes dop. od 8. do 10. ure se je nadaljevala konferenca predsedstva HRSS, SLS in JMO, katere se je v imenu bunjevsko-šokačke stranke udeležil tudi poslanec dr. Blasko Rajić. Na konferenci je bilo sklenjeno, kaj se ima konkretno predložiti kot predpogoj za nadaljne razgovore, ter je bilo izdelano taktično postopanje za 16. t. m. in nadaljne dneve delovanja v parlamentu.

Od 10. do 11. se je nadaljevala konferenca med radikalnima delegatoma dr. Gjuričićem in dr. Janićem, katerima se je pridružil tudi radikalni poslanec dr. Dimitrijević iz Macedonije, ter med predstavnikoma HRSS, SLS in JMO. Po izjavi udeležencev konference se za sedaj lahko konstatira znaten napredek v pogajanjih. Pogajanja so napredovala tako daleč, da so proti koncu dopoldanske konference že pričeli izdelovati puntacije dogovora, ki bi se imel skleniti. Med sejo je predsednik HRSS Stjepan Radić ugovarjal, ker vlada zaslišava svoje nameščence in uradnike o vprašanjih, ki bi se morala reševati na podlagi ljudske volje, a ne na podlagi takih poročil, ter je stavil formalno vprašanje, ali misli radikalna stranka podpirati vlado, ki bi hotela katerokolišbodi naše medsebojno vprašanje reševati s silo. Radikalna delegata sta to odločno zaničevala in se je to pismeno ugotovilo. Razprava se je nato nadaljevala in se je vse zapisalo kot dokaz ugotovljenih sporazumnih dogovorov. Po dopoldanski seji so se delegati odpeljali na Mirogoj, kjer so obiskali grobove hrvatskih preporoditeljev, dalje grobove Preradovića, Senoc, julijskih žrtev in Račkoga. Z Mirogoja so se odpeljali v Sestine na grob Ante Starčevića, od tam so se vrnili v Zagreb in obiskali Radićevo vilo. Nato so odšli na skupen obed k veleindustriji g. Prpiću. Seja se je nadaljevala ob 4. popoldne. Ker se je dr. Korošec že odpeljal, se sodi, da je najvažnejši del konference končan.

Poročilo o konferenci

odposlancev Narodne radikalne stranke z zastopniki naroda hrvatskega in slovenskega ter Jugoslovanske muslimanske organizacije:

Predsednik poslanskega kluba in tajnik glavnega odbora NRS gg. Marko Gjuričić in dr. Vojislav Janić sta se sestala najprej na poldrugoreen razgovor s predsednikom HRSS g. Stjepanom Radićem, pri katerem se je utrdilo, da tako Narodna radikalna stranka kakor Hrvatska republikanska seljačka stranka smatrate za potrebno in možno, da se vsa medsebojna sporna vprašanja med Srbi in Hrvati rešijo po medsebojnem sporazumu. Nato sta imela oba odposlanca s predsedstvom HRSS, s četvorico odposlancev SLS in tremi odposlanci JMO dva daljša razgovora, v katerima je bilo konkretiziranih več točk, ki bi se imele izvršiti kot predpogoj za sporazum in ki jih more po naravi stvari same, ker se tičejo izpremembe režima v duhu ustavnosti in zakonitosti ter poprave uprave v duhu samouprave, izvršiti najlažje homogena vlada NRS.

Po sporazumu v tej glavni praktični stvari je določeno tudi postopanje vseh zastopnikov omenjenih strank pri otvoritvi sejoščine dne 16. aprila t. l.

Sklenjeno je, da se razgovori nadaljujejo v svrhu definitivnega sporazuma.

PRED SEJO RADICEVIH POSLANCEV.

Zagreb, 13. aprila. (Izv.) Jutri popoldne se vrši plenarna seja poslancev HRSS. Seja se pričakuje z velikim zanimanjem, ker se bo določilo ravnanje Radićevih poslancev z ozirom na sklope na konferenci z radikalnima delegatoma. V krogih Radićevih poslancev vlada prepričanje, da bo vsekako prišlo do sporazuma. V nedeljo se bo vršila večika skupščina HRSS, na kateri se bodo razglasili sklepi seje poslancev Radićeve stranke.

MINISTERSKI SVET O POGAJANJH V ZAGREBU.

Belgrad, 13. aprila. (Izv.) Danes ob 11. popoldne se je vršila seja ministrskega sveta. Največ so razpravljali o vprašanjih, ki se bodo predložila v rešitev jutrišnji seji radikalnega poslanskega kluba. Kakor vse kaže, je vlada pripravljena na spremembo svoje dosedanje politike. Minister Ljuba Jovanović je poročal o pogajanjih v Zagrebu. Po njegovem poročilu je bil določen dnevni red za jutrišnje sejo radikalnega poslanskega kluba. Radi važnosti dogovora, ki se bodo jutri vršili v Zagrebu, sta radikalna delegata dr. Gjuričić in dr. Janić odložila svoj odhod na jutri, čeprav bi morala že danes odpotovati v Belgrad, da poročata vladi o poteku pogajanj. Dosedanja poročila popolnoma zadovoljujejo radikale in še vedno vlada med njimi optimistično razpoloženje.

NAPETOST V BELGRADU. — PRIBIČEVIĆ VEDNO BOLJ ZAPUŠČEN.

Belgrad, 13. aprila. (Izv.) Tudi današnji dan ni prinesel v Belgradu nobenih novih senzacij z ozirom na razvoj krize. Vsa javnost stoji pod vplivom zagrebske konference. Z napetostjo, kakor je v Belgradu še ni bilo, čaka vse na odločitve, ki bodo padle v Zagrebu. Danes popoldne se je vršila konferenca med Pašićem in njegovimi prijatelji. Razpravljali so o poročilih, ki so došla iz Zagreba. Radikalnima delegatoma dr. Gjuričić in dr. Janiću so bila poslana vsa potrebna navodila.

Kar se tiče demokratov, so sedaj še bolj pobiti. G. Svetozar Pribičević je imel s svojimi prijatelji sejo, na kateri je bil zelo hladno sprejet. Zapustili so ga skoro vsi prijatelji. Značilno za to razpoloženje je, kar pišejo o Pribičeviću skupini današnje »Novosti«: »Zadnji čas zgublja Pribičević vedno več in več na terenu. Dogaja se, da ga ljudje, ki so bili do včeraj njegovi najintimnejši prijatelji, zapuščajo in da se nanovo otintirajo. Poleg prijateljev-politikov, poslancev in meščanov ga zapuščajo tudi javni delavci, časnikarji in časopisi, ki so do najnovejšega časa najodločneje zastopali njegovo integralno politiko.«

IZJAVA MINISTRA MARKOVICA O SPORAZUMU.

Belgrad, 13. aprila. (Izv.) Na današnjem sestanku s časnikarji je izjavil minister dr. Laza Marković: Gg. dr. Gjuričić in dr. Janić sta se sestala s predstavnikoma Radićeve stranke in v razgovorih, ki so se vršili včeraj popoldne in popoldne, so se pretresala vprašanja, radi katerih sta tudi Radićeva delegata došla v Belgrad. Danes popoldne se razgovori nadaljujejo in zvečer prideta v Belgrad dr. Gjuričić in dr. Janić, da poročata radikalnemu poslanskemu klubu. Podrobnosti o razgovorih še niso znane in jih tudi on sam ne ve, ker vlada ni dobila še nobenih definitivnih rezultatov. Od teh razgovorov se pričakuje jasni in izraziti pogledi in sta-

lišče, s katerega bi se mogel presojati položaj vseh elementov za povoljno rešitev in možnost eventualnega sporazuma. Notranje težave so dobile značaj nerešenih srbsko-hrvatskih vprašanj in, ako se te težkoče odstranijo, se bo s takimi pogajanjmi spravljal s sveta srbsko-hrvatski spor ter bodo rešena vsa vprašanja za sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci. Če bo vlada vztrajala na svoji dosednji tezi: čuvati edinstvo države, ki temelji na vidovdanski ustavi, to je vprašanje, ki ne zavisi samo od vlade, ampak od celega radikalnega poslanskega kluba. Dr. Maček in dr. Krnjević nista imela širokih pooblastil za ustvarjanje sporazuma, zato je vlada poslala svoja delegata, da poizvesta možnost takega sporazuma. Z ozirom na vesti, češ, da bo vlada že v soboto odstopila, je dr. Marković izjavil, da ne ve, če so te vesti resnične. Člani vlade so v rokah ministrskega predsednika in lahko poda ostavko, če se mu to zdi primerno.

ZNAČILEN UKREP VLADE.

Belgrad, 13. (Izv.) V vladi so prenehali delati na likvidaciji pokrajinskih uprav in na oživetvorjenju zakona o splošni upravi ter oblastni in srezki samoupravi. To se je zgodilo zato, ker se ne ve, kaj bo s sporazumom, ki se pripravlja med radikali in revizionističnim blokom. Ta pojav je značilen, ker se vidi, da v vladnih krogih upajo, da bo na vsak način prišlo do sporazuma.

PRED SEJO RADIKALNEGA KLUBA.

Belgrad, 13. (Izv.) Jutri bo seja radikalnega poslanskega kluba. Seja se pričakuje z velikim zanimanjem, ker se misli, da bo padla definitivna odločitev o stališče radikalnega kluba, a ne samo vlade, na izjavo dr. Markovića, v kateri je povdaril, da bo v sporazumu merodajno stališče radikalnega kluba, a ne samo vlade, se zdi, da hočejo radikalni ministri potom radikalnega kluba odvaliti odgovornost od vlade v slučaju, da spremenijo svojo dosedanje politiko.

Danes so prišli v Belgrad še mnogi radikalni poslanci. Vaš dopisnik je imel priliko, da se je razgovarjal z nekaterimi uglednimi člani radikalnega kluba. V teh razgovorih je dobil naslednje vtise: Prebivalstvo v notranji Srbiji je zelo razburjeno. To razburjenje so povzročila poročila o amputaciji. Srbski narod o amputaciji noče ničesar slišati, marveč odločno zahteva, da se radikalni poslanci pobrižajo, da pride do bratskega in iskrenega sporazuma s Hrvati in Slovenci. Vsi znaki kažejo, da bo jutri na seji radikalnega kluba zmagalo to stališče.

Konflikt v angleškem parlamentu.

London, 13. aprila. (Izv.) Ramsay MacDonald je zapretil svojim strankarskim prijateljem, da bo takoj odložil častno mesto predsednika Labour-party, če bi se še kdaj ponavljali taki prizori kot zadnjič, zlasti če bodo delavski zastopniki v parlamentu peli pesem »rdeča zastava«. Tudi člani delavske stranke so dolžni respektirati angleške parlamentarne običaje.

London, 13. aprila. (Izv.) Zakonski predlog o zaposlitvi doslužnih vojakov v civilnih službah, zaradi katerega je prišlo pred dvema dnevi v angleškem parlamentu do znanih burnih prizorov, je vlada zbornici predložila vnovič. Predlog je utemeljeval finančni minister Baldwin. Izjavo vlade sta vzela voditelja opozicije, Ramsay MacDonald in Asquith, z odobravanjem na znanje.

London, 13. aprila. (Izv.) Zadnja seja poslanske zbornice je trajala danes do 11. ure popoldne. Razpravljali so o proračunu za armado in mornarico. Med predsednikom in delavskimi zastopniki je prišlo do nekoliko mučnih prizorov, a spor je bil kmalu končan.

London, 13. aprila. (Izv.) — Spodnje zbornica je bila danes odgodena do 21. ur trajajoči seji.

Protest angleških škofov proti sovjetski politiki.

London, 13. aprila. (Izv.) Škofje iz Canterbury-ja Yorka in Westminstera so objavili skupen protest proti preganjanju duhovščine in vernikov v Rusiji. »Take politike«, pravijo v protestu, »ne more odobravati noben versko čuteč človek.«

Angleško-francoski razgovori.

London, 13. aprila. (Izv.) Bivši francoski fin. minister Klotz se je mudil te dni popolnoma skrivaj v Londonu. O njegovem bivanju v Londonu so bile obveščene samo uradne osebe. O predmetu njegovih razgovorov z angleškimi vladnimi krogi ni ničesar znanega, sodijo pa, da je bilo reparacijsko vprašanje glavna stvar.

Iz Poruhrja.

Berlin, 13. aprila. (Izv.) Magistrat mesta Buer je odklonil plačilo denarne kazni v znesku 40 milijonov mark z motivacijo, da so Francozi prevzeli skrb za varnostno službo sami v svoje roke in so nemško policijo odslovili.

Berlin, 13. aprila. (Izv.) Po poročilih iz Koblenza so Francozi aretirali in izgnali višjega vladnega predsednika dr. Branda.

Köln, 13. aprila. (Izv.) Ravnateljstvo vzorčnega sejma v Kölnu je sklenilo preložiti sejm od maja na čas od 9.—15. septembra t. l.

Berlin, 13. aprila. (Izv.) »Frankfurter Zeitung« poroča, da so Francozi v Mainzu 36 železničarjev z družinami takoj izgnali. V Stollbergu so včeraj zopet izgnali 13 železničarskih družin.

ORIENTSKA KONFERENCA.

Lausanne, 13. aprila. (Izv.) Generalni sekretariat lozanske konference je sporočil turški vladi, da so se vabeče velesile sporazumele, da se mirovna konferenca v Lozani zopet začne 23. aprila.

AMERIKA IN TURCIJA.

Washington, 13. aprila. (Izv.) V tukajšnjih političnih krogih zatrjujejo, da ne smatra vlada Zedinjenih držav raznih pravic, ki jih je dovolila angorska vlada ameriškim interesom v Turčiji, za monopol. Ameriška vlada je mnenja, da se bo dalo to sporno vprašanje rešiti na konferenci v Lausanni, kar ne bo povzročalo posebnih težkoč.

IZ DRUŠTVA NARODOV.

Zeneva, 13. aprila. (Izv.) Generalni komisar Društva narodov za Avstrijo dr. Zimmermann, čegar provizorična funkcija doba je potekla s 1. aprilom, je izjavil, da ta urad sprejme definitivno.

NESREČA NA MORJU. — 21 OSEB UTO-NILO.

Moskva, 13. aprila. (Izv.) Petrolejski parnik »Belize« se je na potu v Cayemite med viharjem potopil. Utonil je škof iz Belize, 2 nuni ter 19 drugih oseb. 50 potnikov pa so rešili.

SAMOMORNI POIZKUS POSLANCA BAERANA.

Praga, 13. aprila. (Izv.) Bivši nemški poslanec Baeran se je poskusil danes v ječi zastrupiti z neronom. Prenesli so ga na kliniko profesorja Jakscha.

POSLEDICE STRAJKA BUDIMPEŠTANSKIH MESTNIH DELAVCEV.

Budimpešta, 13. aprila. (Izv.) Od 15. aprila dalje bodo zvišali poštne, telefonske in brzojavne pristojbine za 80 odstot., ceno kruha za 30 odstot., vožnjo na električni cestni železnici v Pešti pa za 60 odstotkov.

Pismo iz Srbije.

Tresibaba, 7. aprila 1923.

Poti iz Belgrada do Niša vam ne morem opisati, ker sem se vozil ponoči. Le zadnji konec proge smo prevozili že v svetlem jutru. Dan in noč sta tukaj vsaj za pol ure bolj zgodnja kakor pri nas. Kmalu po 5. uri zjutraj sveti že solnce in ob 6. zvečer se začne mračiti. Železnica proti Nišu teče po široki dolini, ob reki Moravi. Na obeh straneh je zmerno visoko pogorje. Kake izredne lepote ni, vendar čedna pokrajina. Zemlja je videti bolj rjava. Hišice čedno bele.

Niš stoji na kraju precej velike gladke ravnine. Nedaleč v okolici so gore do 1500 in 1800 metrov visoke. Torej dovolj spremembe. Niš, po velikosti za Belgradom prvo mesto v Srbiji, ima 30.000 prebivalcev. Značaj mesta je seveda že precej orientalski. Zgodovinska znamenitost Niša je ta, da je bil tu rojen cesar Konstantin Veliki. Dokaz, da so Rimljani morali biti tu precej domači. — Katoličanov je v Nišu kakih 500. Imajo tudi cerkvico, veliko, kakor kaka večja družvena dvorana. Ko sem stopil v cerkev, sem zagledal prizorček, ki ga gotovo še niste videli: Na oltarnih stoncih kleči in ministrira deklica.

Kongres italijanske ljudske stranke v Turinu.

Kongres se vrši v gledališču Scribe, ki so ga pristaši stranke napolnili do zadnjega kotička. Navzočih je tudi nad 60 poslancev. Za generalnega predsednika kongresa je bil izvoljen poslanec Rodino, za tajnika don Sturzo. Razporejen je kongresistov je enotno — navdušenje in zvestoba do stranke preveča vse duhove. Po gledališču orijo klci stranki, krščanski demokraciji in don Sturzu. Po pozdravem nagovoru predsednika Rodino je tajnik don Sturzo prečital svoje poročilo, nato pa predlagal naslednji dnevni red:

Sesti narodni kongres italijanske ljudske stranke odobruje poročilo političnega tajnika in delo vodstva ter znova z utrditvijo vero tudi po zadnjih političnih dogodkih potrjuje krščanski demokratični značaj, bistvo in besedilo programa, avtonomijo organizacije, posebni razlog za obstoj in visoke etične politične in gospodarske cilje italijanske ljudske stranke, ki deluje v življenju dežele kot moč, ki odgovarja narodnim zahtevam in ustavnim pogojem moderne države; izpoveduje znova svojo trdno voljo za svojo temeljno bitko, ki jo je začela ob svoji ustanovitvi in proglasila v oklicu z dne 18. januarja 1919. za svobodo v izvrševanju naravnih, osebnih, družinskih, kulturnih, šolskih, verskih in socialnih pravic in proti vsaki centralistični samovolji, ki bi se hotela udeleževati v imenu panteistične države in v božanstvo dvignjenega naroda; poziva lastno organizacijo na najstrožjo disciplino proti vsem teoretičnim in praktičnim strankotom in proti vsakemu poizkusu, da se povzroči zmeda in uveljavlja lastna oseba na škodo enotnosti stranke in njene moči; izraža svojo solidarnost s tistimi, ki znajo trpeti in se žrtvovati za idejo in za notranjo pacifikacijo in zahteva v imenu dobrobiti Italije, da spoštuje človeško osebnost in da zmaga duh krščanskega bratstva, posebno tudi med raznimi strankami, zlasti danes, ko naj se prizna verskim vrednotam tista veljaja, katero jim je doslej odrekal laiški duh in sektarsko sovraštvo; izraža najtrdnjejše zaupanje v delo in stalno sodelovanje popolarov v usodi domovine. — O izidu glasovanja še nimamo poročil.

Iz zunanje politike.

* Italijanska katoliška narodna zveza. Ker se fašistom ni posrečilo razbiti italijanske ljudske stranke, so se prizadeli, da se ustanovi paralelna katoliška politična stranka, ki naj zbere v svojem taboru izven popolarske stranke stoječe katoličane in pobere tudi vse morebitne nezadovoljne elemente iz ljudske stranke. Ta stranka se je ustanovila na predvečer popolarskega kongresa v Turinu pod imenom Italijanske narodne unije s sedežem v Rimu. Nova stranka je izdala oklic, s katerim poziva v svoje vrste vojne udeležence in vse druge Italijane, ki žele, da vodi Italijo močna vlada s prevladujočo večino, kateri se ne bo treba pokoriti muham manjšine. V zunanji politiki zahteva nova stranka mirovno politiko brez strahopetja, v notranji politiki mora internacionalno mišljenje izpodrinuti zdrav in krepak narodni čut. Nova stranka je načelno za avtonomno upravo.

* Mussolini za 50 letni mir. Nasproti pariškemu občinskemu svetniku Misoffeju je Mussolini izjavil, da je splošni mir med narodi le lepa sanja. Delajmo na to, da zagotovimo mir vsaj za 50 let. Za nami pridejo drugi, ki bodo rade delo nadaljevali. Če ljubimo lastno domovino in se razmimo s svojimi sosedi, je mogoč mir z vsemi narodi.

Grozeča kriza na mariborskem magistratu.

Maribor, dne 12. aprila.

»Slovenec« je bil glede demisije župana Grčarja in celega kluba socialdemokratskih občinskih svetnikov v Mariboru dobro informiran. »Jutro« in »Tabor« sta sicer trdila, da je demisija socialistov in z njo zvezan razpust občinskega sveta samo po božna želja SLS. A glasilo socialistov »Volksstimme« z dne 5. aprila piše v uvodniku »Warum verlassen wir Sozialisten den Gemeinderat!« sledeče: »Sklep, da odloži socialdemokratski občinski svetniki v Mariboru svoje funkcije, se ne da drugačiti in sedaj gre še samo za termin izpeljave tega sklepa.« V nadaljnjih izjavanjih priznava Grčarjevo glasilo, da socialisti po velikem porazu dne 18. marca nimajo na magistratu ničesar iskati. Grčarjeva frakcija pa skuša skriti svoj poraz predvsem za zavoso kritičnega stanja ob vsled slabega in koruptnega gospodarstva na mariborskem magistratu skrajno slabo. Vsled slabega in koruptnega gospodarstva so občinske finance pod vso kritiko. Deloma je tega nevzdržljivega položaja krivo dejstvo, da je vladalo na magistratu ex-lex stanje od izbruha vojske in do junija 1921, torej celih 7 let. To so bila res »suha« leta. Še slabše pa so postale razmere, ko je začela Grčar-Bahunova socialistična frakcija po svoje »gospodariti«. Grčar in Bahun sta se čutila neomejene gospodarje. Nastavljala sta kar na debelo svoje ljudi na magistratu. Tako ima sedaj mestna občina tam, kjer je bil l. 1914 po en uradnik, sedaj kar 5—6 ali še celo več uradnikov. Reda nobene, kontrola je izginila, posamezniki si sami poljubno povišujejo in nakazujejo plače, nujne zadeve (domovinske, obrtne, stavbne itd.) se zavlačujejo. Mestna podjetja propadajo. Električno podjetje se približuje krizi. Nastaja afero za afero. Uradništvo ne pozna discipline. Pošteni in delavni uradniki se zapostavljajo; tožarijo se vse mestne občine za njo in posamezna mestna podjetja menice. Provijsijske afere Kohlbosen, samolastno zvišanje plače župana Grčarja, visoki potni računi na račun raznih podjetij, to vse je v Mariboru javna tajnost. Župan Grčar »uraduje« mesto na magistratu v družbi demokratov pri »Črnem Orlu«. Za red in kontrolo pri magistratnih uradih se nihče ne zmeni. Ko je rajni občinski svetnik dr. Verstovšek skupno s svojimi tovariši kluba SLS ostro kritikoval tako gospodarstvo, je bil naenkrat tarča za ostudne napade od strani socialistično-demokratskega bloka. Danes so se dr. Verstovškovi opomini že vsi domalega obistnili. Vsled koruptnega in nemarnega gospodarstva socialistov in demokratov na magistratu ni mestno gospodarstvo samo zavoženo, temveč se je približalo na rob — propada.

Vse izbegavanje Grčarjevo v njegovem glasilu je podobno ptiču noju, ki v slučaju neizogibne katastrofe vtakne svojo glavo v pesek. Nove dolgove so socialisti znali nakladati mestni občini, izmišljati in sklepati nove davke tudi. Z njimi so tirali v mestu draginjo živil, draginjo stanovanj in drugih ljudskih potrebščin do neznosne višine. Od davkoplačevalcev in ubožnih slojev izmogane stotisočake in milijone so v času svojega dveletnega gospodarstva razmetavali na levo in desno. Celo treznomislečih socialističnih vrstah se je pojavil že pred dobrih pol letom oster odpor proti Grčar-Bahun-Srnečevi vladi na mariborskem magistratu.

Kaj bo sedaj?

Grčar ne gre rad. A bo moral iti, ker večina socialističnega kluba tako hoče. Pri volitvah 18. marca so dobili socialisti Gr-

čarjeve frakcije samo 889 glasov, demokrati 616, a SLS 1535 glasov. In če računamo še druge opozicijske stranke, vidimo, da združeni socialisti in demokrati predstavljajo komaj približno četrtino glasov. Kdaj bodo socialisti zapustili magistrat, je nam za sedaj vse eno. Nam je tudi vse eno, kdo bo prevzel komisarijat na magistratu. Gotovo pa je, da bo vlada morala čimprej razpisati volitve. In tedaj bodo govorili mariborski volivci v drugič svojo besedo.

Politične vesti.

+ Nove volitve so na vidiku. Tako pravijo ljudje, ki berejo »Jutro«. Glavno demokratsko glasilo se je začelo namreč prav ognjevitavo zavzemati za odpomoč gospodarski bedi državnih nameščencev, kar se zgodi vedno pred volitvami. Ko so pa bili demokratje mesce in mesce na vladi, v kateri je sedel tudi sam dr. Žerjav, se ni posebno mudilo z regulacijo uradniških plač, tako da so dobili ljudje vtis, da demokratje rešitev tega vprašanja nalašč zavlačujejo, samo da bi imeli izgovor, da mora demokratska vlada tako dolgo trajati, dokler ne pride tudi vprašanje draginjskih doklad na vrsto. — Dokler so bili demokratje na vladi, jim ni šlo za to, da se reši uradniško vprašanje eventualno tudi na račun padca demokratske vlade, ampak za to, da ostane demokratska vlada na račun nerešenega uradniškega vprašanja čim dalje na krmilu.

+ Politiko »cukerčkov« je začelo zelo vneto zagovarjati »Jutro«. Piše namreč: »Mesto da bi se stranke, ki so dobile pri volitvah absolutno zaupanje ljudstva (torej vendar! op. ur.) ter z njim prevzele vso odgovornost za razmere v državi, tudi za nujne zadeve ljudstva, mesto da bi vsaj dobro voljo pokazale, da hočejo pod strašno pezo draginje in bede omagajočim pomagati, vidimo, da se zapravlja čas... s praznimi razgovori o federalizmu in reviziji ustave.« — Z drugimi besedami: Za Slovence sploh in za vse slovenske politične stranke se posebej ni druge rešitve, kakor da padejo pred Belgradom brezpogojno na kolena in lepo prosijo za milostne drobtine z vladne mize. Če pa kakšna slovenska stranka zahteva za Slovence pravico in se ne zadovoljuje več z vladnimi cukerčki, in če je uverjena, da se da priti do pravice le potem federalizma, taka stranka je po »Jutru« vsaj »demagoška«, če ne »veleizdajalska«.

+ In kaj med tem? »Skupščinskimi volitvam naj sedaj slede še volitve v ustavotvorno skupščino, ki naj zopet eno leto bojuje ustavne boje, nato pa zopet volitve v redno skupščino. Čez dve leti bi bilo potem prvič mogoče, da pride pred parlament uradniška pragmatika ter definitivna regulacija prejemkov« — tako bridko toži »Jutro« in se končno vprašuje: »In kaj med tem?« — »Med tem« bodo k večjemu izginili demokratje, ki so v prvi vrsti krivi vsled svoje centralistične trmoglavosti, da bo še ena ustavotvorna skupščina potrebna, drugič pa, ker niso takrat, ko so bili mesce in mesce na vladi, storili svoje dolžnosti napram uradništvu. To bo »med tem«.

+ Logični skoki. »Slovenski Narod« pravi v svojem odgovoru na naš včerajšnji uvodnik med drugim: »Jugoslovensko« ujedinjenje se je izvršilo s posebnim nacionalnim pokretom, ki je hotel združiti Slovence, Hrvatov in Srbov. Proti volji takega pokreta je smešno postavljati trmoglavost stališča, da je zmoten, ker ni Bolgarov zraven. Kaj bi rekli v Pragi recimo, ali pa v Varšavi, ako bi tamkaj vstal tak modrijan in začel pobijati idejo in te-

ca, ljubka deklica, župnikova nečakinja. Mala sličica — misijonske dežele... Župnija niška je stara 40 let, odkar so tukaj delali železnice. Druga katoliška župnija v Srbiji poleg Belgrada je Kragujevac, ki je pa prazna.

V Nišu pa župnikuje gospod Ferdinand Hrdy, po rodu, kakor pove ime, Čeh, potem župnik v Istri, imenovan za kanonika v Pulju, pregnan od Italijanov. Previdnost božja ga je pripeljala v Niš, kjer je tako potreben in tako na mestu, kakor le kaj. Gospod župnik je tudi apostolski administrator — takorekoč sam svoj škof. Kajti nad seboj nima nobenega razen papeža, pod seboj pa tudi — nobenega. Gospod Hrdy je krepak po telesu in duhu, kakor ga taka prostrana duhovna poljana potrebuje. Njegova župnija, oziroma škofija, obsega vso nekdanjo Srbijo razen Belgrada, — 300 kilometrov daljave. V celi Evropi je malo takih župnij. Katoličanov šteje župnija kakih 20.000, raztresenih na sto raznih krajih. Večjih katoliških naselbin je kakih 20. In katoličani se vsak dan množijo. Gospod župnik je vedno na potu, tudi po štiri noči zaporedoma na železnici. Toda povejte kako more pri tej množici vernikov in teh daljavah biti vsem potrebam kos? ... Kako bi potreboval pomočnika — ne čenega, ampak ne vem koliko!

A odkod jih vzeti? Žetev je velika, delavcev pa — nič...

Velikonočna procesija je bila v Nišu razmeroma ravnokotno sijajna kakor v Belgradu. Vse je privrelo skupaj; razsežni mestni trg je bil ljudstva poln. Da je gospod Hrdy vzel delo krepko v roke, priča to, ker hoče še letos zidati novo cerkev v Nišu. Prostor upa dobiti zastoj. Sv. oče, zaprosen za 50.000 dinarjev za cerkev, jih je poslal kar 245.000. Načrt za cerkev je tudi že gotov. Vendar — če smem povedati o njem svojo sodbo — ta načrt bi bil pač primeren za kako navadno vaško cerkev; za cerkev, ki bo postala najborž še stolna, bi se »spodobilo kaj ličnejšega. Ali poznate v Ljubljani kakega krščanskega, resnično krščanskega arhitekta, moža, ki se razume ne samo na stavbe, ampak tudi na dobra dela, ki bi hotel narediti načrt — vsaj osnutek — za novo niško cerkev za »božji lonč«? Stori bi dobro bogoljubno in rodoljubno delo. Upajmo, da se bo tak mož dobil. Dolžina cerkve 18 ali 20 metrov.

V kratkem imajo nastati na ozemlju sedanje niške župnije štiri nove. Nov dokaz energije apostolskega administratorja. Potreba je pa tudi kričeca. Nove župnije pa zahtevajo novih ogromnih stroškov in potrebščin. Saj se je n. pr. velikonočna procesija v Nišu vršila še vedno — brez

baldahina. Če mi z denarnimi prispevki, ko nas že od vseh strani in za vse stvari cuka, ne moremo veliko pomagati, z raznimi cerkvenimi predmeti bi jim lahko veliko pomagali. Pri nas napravljajo cerkve nove baldahine, — kam gredo s starimi? Sploh je po naših zakristijah in nad zakristijami množina zastarelih paramentov in drugih cerkvenih potrebščin, ki leže in trohne brez koristi. Prosim pogledite povsod cerkvene omare in pošljite vse, česar ne rabite, pa bi se dalo za silo še rabiti, četudi je treba popraviti, »bosenskemu odboru« v Josefinumu v Ljubljani! Koliko lahko s tem koristimo našim v veliki potrebi živečim bratom!

Z ojačenjem katoliškega elementa tu doli na jugovzhodu se pa jači in širi tudi kultura. To priznavajo vsi objektivno so-deči Srbi. Lepa božja služba in požrtvovalnost katoliškega duhovnika jim imponira. Ampak samo pridni duhovniki morajo v takih krajih delati. Kak mojster-skaza bi utegnil več pokvariti kakor koristiti...

Še bi vam vedel sporočiti par zanimivih podrobnosti iz tukajšnjega življenja, — toda ni da bi vaši znatizelnosti moral streči prav vsem. Pravijo namreč, da je govoriti srebrom, molčati pa — zlato... S. V.

ritorij češkoslovaške republike z abotno pisarjo, da je nepopoln, ker ne obsega vseh severnih Slovanov. — Na to »Narodov« abotnost so odgovorili že Čehi sami, ko so določili ime svoje države. Oni so jo imenovali »Češko-slovaška republika in ne »Severoslovija«, ker so hoteli povedati, da njihova država ni severoslovaška, ampak češkoslovaška. — Tako izgleda »Narodov« logika sploh.

— **Še ena iz »Naroda«.** »Narod« piše: »Narodnostni karakter srbskega, slovenskega in hrvatskega čutenja je dediščina preteklosti. Blagoslovljamo je, ker je obvarovalo slovensko zemljo in nas usmerilo k notranjemu življenju. Blagoslovljamo pa v enaki meri novo jugoslovansko državo, ki je vsem narodom vrhunec življenjskega boja.« Ta izvleček iz »Narodovega« včerajšnjega uvodnika bi bilo dobro poslati v Belgrad, da bi »Narod« dobil primerno lekcijsko od Srbov, če pravi, da je »narodnostni karakter srbskega čutenja dediščina preteklosti.« — Čudno pa je, da »Narod«, ko že govori o narodnosti srbski, hrvatski in slovenski kot o neki »dediščini preteklosti«, ne blagoslovlja kot naslednice te »dediščine« nove jugoslovanske narodnosti, ampak jugoslovansko državo. Zakaj in čemu to? Zakaj se zapletati? Ali ne bi bilo veliko lepše in pametnejše, če bi »Narod« rekel: Slovenci, Hrvati in Srbi tvorijo skupno državo, ki bo pa v srbski »jugoslovanska« šele takrat, ko bodo v njenih mejah združeni vsi narodi, katere znanost prišteva k »Jugoslovanom«, in ne samo oni, ki žive danes v kraljevini SHS? Potem ne bi bilo nobenega zapletanja in nobenega prerekanja, ker bi bilo treba povedati le to, kar je že zdavnaj ugotovila znanost, zgodovina, tradicija in praktična izkušnja.

Dnevne novice.

— **Razširitev šole na Brezovici.** Višji šolski svet je dovolil za razširjenje ljudske šole na Brezovici po posredovanju poslanca Ivana Stanovnika podporo v znesku 12.000 kron, ki se je v to svrhu nakazal županstvu Brezovica.

— **Tržič.** V četrtek je bil v »Našem Domu« protestni shod delavstva proti odpravi 8 urnega delavnika. Na shodu, ki ga je otvoril tov. Majeršič, je poročal in govoril g. poslanec Gostinčar, ki mu je delavstvo burno pritrdjevalo. Dvorana je bila povsem napolnjena. Govoril je tudi g. Stegnar in pozival vse delavstvo na skupno falango proti kapitalizmu, proti peščici kapitalističnih gospodov v Tržiču. Sprejeta je bila končno resolucija, da se ohrani zakon o zaščiti delavcev neizpremenjen in da se gotovo ne spremeni v škodo delavstva. — Po Tržiču gre govorica, da se med tržiške Orjunce že deli orožje, revolverji in pa tudi municija. Vidi se, da se ta družba resno pripravlja v municijo. Čemu? Tej orjanski družbi predsednik je Joško Klofutar, tajnik pa, pravijo, da je učitelj Slavko Šarabon, bivši gojenec v Marjanišču. Tudi v Slov. Bistrici so šli iz Tržiča zastopniki. Orjuncem in onim, ki jih podpirajo, povemo to-le: Le eno nasilje naj poskusijo s silo ali orožjem! Pošteno tržiško ljudstvo, zlasti možje in fantje bomo takim junakom kmalu napravili konec. Sicer so pa pri Orjuncih večinoma tržiški Sokoli, ki so znani po svoji »agilnosti«!

— **Kakšen denar se smatra za poškodovan, neraben denar.** Za poškodovan denar se smatra tak kovani denar, pri katerem se na prvi pogled vidi, da je namenoma poškodovan (s preluknjanjem, piljenjem, struženjem, topljenjem, izpiranjem v kemičnih tekočinah itd.) ne z redno obrabo. Papirnate novčance se smatrajo v obče za poškodovane in za promet nerabne, ako jim manjkajo posamezni, tudi manjši deli (ne samo rob), ako so napisi in podobe izluzane in nečitljive, ako so s črnilom ali drugo tvarino zamazane, ali če so raztrgane na več kosov pa ti kosi niso zlepljeni s prozornim papirjem. — A te odredbe ne veljajo samo tedaj, kadar stranke pošiljajo denar po pošti, ampak tudi tedaj, kadar ga dobivajo od pošte.

— **Iz Kočevja.** Dolgo že molčimo, torej prosimo spet za par vrstic prostora in sicer: Pri našem rudniku vladajo razmere, kakor še nikdar poprej. Odpusti delavcev slovenske narodnosti so na dnevnem redu. Za nadomestek se pa ne sprejmejo v delo več Slovenci, temveč ljudje, ki ne vedo ceniti snage. Posledica tega je, da imamo med delavci že več bolnikov na črnih kozah in najlepše pleme uši. Prav se nam godi Slovincem! Zakaj smo pa protežirali Poljake, da tedaj tudi nad nami prakticirajo svoje prirojeno mu tiranstvo. — Več rudarjev.

— **Slaba poštna zveza v Prekmurju.** Iz Bogojine nam poročajo, da je poštna zveza v severnem Prekmurju zelo slaba. Časopise, dnevnik dobivajo še-le za 4—5 dni. Dogodilo se je, da je bil nek učitelj v Bogojini imenovan za člana komisije pri volitvah. Sprejel je pa poverilnic od matiborskega sodišča še-le par ur pred 18.

marcem. Prosimo merodajno oblast, da se čim prej uvede redna poštna zveza iz Murske Sobote v Bogojino, Dobrovnik in Dolenjo Lendavo.

— **Telefonski promet med Česko in Italijo in Jugoslavijo.** Praga je dobila z 10. aprilom direktno telefonsko zvezo z Italijo in Jugoslavijo. Promet je urejen tako, da je mogoče govoriti iz Prage z Zagrebom od 9. ure do polenajstih dopoldne, od 10 do 11. ure z Ljubljano, od 11. do 12. ure s Trstom, od 14. do 15. zopet z Zagrebom, od 15. ure 30 minut do 16. ure z Ljubljano, od 16. do 17. in od 21. do 22. ure pa s Trstom.

— **Boj proti alkoholu v Ameriki.** Iz Newyorka poročajo: Nameščenci finančnega ministrstva, ki so imeli zasledovati trgovce, ki tihotapsko uvažajo v Zedinjene države alkoholne pijače, so te dni potopili ladjo, ki je hotela prodreti carinsko blokado. Koliko ljudi je pri tem našlo smrt v valovih, doslej še ni dognano. Ribiči so našli že devet utopljenec ter veliko število zabojev piva v steklenicah, ki so plavali v valovih.

— **Na Raki pri Krškem** je, kakor smo že poročali, umrl 12. t. m. azčasno v pokojni kaplan g. Ivan Florijančič, star 49 let. Vzrok smrti: beda in pomanjkanje. Imel je 500 kron mesečne pokojnine in še ta mu je bila zadnji mesec vsled »nove regulacije« ustavljena. Pogreb bo v soboto ob 8. zjutraj na Raki. Pokojnik se priporoča sošolcem in znanem v molitev. R. I. P.

— **Umrla je** 9. t. m. v Vidmu pri Stopičah gospa Magdalena Turk, mati g. Franceta, župnika v S. Francisku v Kaliforniji, g. Alojzija, profesorja v Pljuju in g. dr. Jožeta v Rimu, ki se v par mesecih povrne v domovino tudi kot doktor bogoslovja.

— **Umrla je** ga Terezija Korenčan, posetnica v Samatorci, p. Horjul, žena našega somišljenika in dolgoletnega zvestega naročnika. R. I. P.

— **Ježica pri Ljubljani.** Jutri, v nedeljo 15. t. m. ob 3. uri popoldne se vrši v društvenem domu na Ježici predavanje o meščanski šoli. Predava nadzornik za meščanske šole g. Hočevar. Starši vabljeni!

— **Jesenice.** Dramski odsek kat. del. društva ponavlja »Martina Krpanac«, dramatično priredbo v 5. dejanjih v nedeljo 15. aprila t. l. ob 8. popoldne in ob 8. uri zvečer v kat. delavskem domu. Vstopnice v predprodaji v nedeljo od 9. do 12. dopoldne.

— **Društvo za promet tujcev v Zagrebu** priredi v času od 10. maja do 22. maja t. l. izlet v Dalmacijo od Bakra do Bara z lepim in udobnim parnikom »Salona«. Natančen program potovanja, kakor tudi cene za potovanje, kabine in hrano so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— **Poziv nižjim državnim uslužbencom!** Društva vseh organizacij drž. in želez. nameščenecv so sklenila, da na vsak način rešijo kritični položaj, v katerem se nahaja sedaj vsak drž. in želez. nameščenec. Ker je pa to mogoče doseči le potem, če ter močne organizacije, apelira podpisano društvo na vsakega posameznega državnega nameščenca, ako še ni član društva, da se takoj vpiše v naše društvo, ker edino tako bomo lahko rešili našo bedno stanje. Nešče člani resno opominjamo, da takoj poravnajo članarino, kateri še tega niso storili! — Društvo nižjih državnih uslužbenecv za Slovenijo v Ljubljani.

— **Omejitev priseljavanja v Egipt.** Generalni izseljeniški komisariat javlja sledeče: V Egiptu vlada velika nezaposlenost. Naši izseljenci, ki prihajajo v Egipt, ne morejo dobiti dela in mora skrbeti zanje generalni konzulat naše kraljevine v Kairu. Zaradi tega se opozarjajo vsi, ki se nameravajo izseliti v Egipt, da se bo odslej izdal izseljeniški potni list le pod pogojem, da dokažejo izseljenci: 1. Da imajo sredstva za preživljanje in povratek. 2. Da jim je v Egiptu zagotovljeno delo ali 3. da izjavijo na zapisnik, da ne bodo padli na breme našemu generalnemu konzulatu v Kairu.

— **Nepošten defektiv.** V Zagrebu so odpustili iz službe in izročili državnemu pravdniku detektivu Franja Parečiču, ker je zlorabil uradno oblast in izvršil več pomev.

— **Ponarejeni dolarji.** Včeraj dopoldne je prišel v Mednarodno banko v Zagrebu neki možik, ki je hotel izmenjati več 20 dolarških bankovcev. Blagajniku so se bankovci zdeli sumljivi in pri natančni preiskavi je dognal, da so ponarejeni. Poklicali so policijo, ki je možkega aretirala.

— **Samoumor zagrebškega učitelja.** 12. t. m. so našli v Zelengaju v Zagrebu s prestreljeno glavno mestnega učitelja S. Kockovića, očeta petih otrok. Pred samoumornom je v bližnji gostilni nekoliko pil in jedel. Gostilničarki je tožil, da stanuje z ženo in otroci v eni sami sobi.

— **Razširjenje telefona v Zagrebu.** Zagrebška pošta dobi v kratkem iz Nemčije novo telefonsko napravo najnovejšega sistema za 500 novih zvez. Za namestitve nove telefonske centrale pa zaenkrat nimajo še pripravljenih prostorov.

— **Tatvine.** Posetniku Fridolinu Pehaniju iz Trebnjega je bil ukraden z njive plav, vreden 8000 kron. — Na Dovjem so vlomili neznan zločinec v trgovino Janeza Hudovernika. Odnesli so denarja in manufakture v vrednosti 4680 kron. — V tovarni na Dobravi je bil ukraden 75 kg težak železen ambos, vreden 8000 kron. Tat, ki je ukradel ambos, je ukradel tudi posetniku Tomažu Kosu na Dobravi št. 10 z dvorišča 2000 kron vreden ročni voziček, s katerim je odpeljal ukradeni ambos. — Večja množina mokrega perila je bila v podstrešju ukradena mesarju Stefanu Koširju v Zagorju.

— **Čevlje kupuje od domačih tovarov** trdke Peter Kozina z znamko Peko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg štev. 20, ter Aleksandrova cesta štev. 1. 3322

Primorske novice.

p Beda v Istri. Beda v Istri je tako kričala, da njenega glasu ne more zadušiti vse fašistovsko navdušenje. V zadnjem trenutku so se zganili sami Italijani in puljski župan vit. Carvia je sklical na dan 7. t. m. v Pulj sestanek istrskih županov. Sestanka se je vdeležil tudi puljski prefekt Gianoni, deželni funkcionarji in fašistovski poslanec Albanese. Govorniki so orisali stisko prebivalstva in naglašali, da Istra strahovitih davčnih bremen ne zmora. Sprejeli so resolucijo, ki zahteva mnogostranske davčne olajšave in popuste. Nato je nastopil posl. Albanese, ki je v najostrejših besedah bičal postopanje vlade nasproti Istri. (Njegov govor je fašiste nomilo dirnil in pride stvar pred strankino vodstvo.) Prefekt Gianoni je vlado zagovarjal in rekel, da se je v Istri iztirjevanje davkov zelo zanemarilo. Zakon se mora izvršiti. Vendar bo storil v dosego možnih olajšav, kar bo v njegovi moči.

Štajerske novice.

š Celje. V nedeljo, dne 15. aprila, priredi celjski Orel ob pol 4. popoldne v dvorani pri Belem volu zanimivo telovadno akademijo. Na vspredu je petje, deklamacija, govor. Dijaki bodo pokazali svojo spretnost pri boku, rokoborbi, kompliciranih skupinah in na orodju. Nastopil bo tudi dijaški naraščaj. Prijatelji katoliškega dijaštva so najiskrenejše povabljeni!

— **Smrtina kosa.** Umrl je v Mariboru odgovorni urednik »Marburger Ztg.« Alojzij Eigl. Pokojnik je bil prvovrsten strokovnjak in blagoga srca. Pridobil si je velike zasluge zlasti za organizacijo grafičnih delavcev. N. v. m. p.

š Bogoskrustev. V mariborski okolici so našli prestreljeni dve razpeli. Strelca še niso sledili.

š Monopolni upravi v Belgradu. V smislu sklepa seje z dne 5. aprila t. l. sporoča podpisani odbor gornjemu p. n. naslovu sledeče: Odkar so se v Sloveniji ukinitve egiptovske, narente, mladenč, damen in meris cigarete, je začelo zopet cveti veriženje. Kadilci se pritožujejo v trafikah po mestu Mariboru, da se v kavarnah in gostilnah po želji dobijo cele škatle egiptovskih cigaret in vrhoteča še druge boljše specialitete. Tozadevno smo dobili informacije, da se omenjene specialitete vhitopajajo iz Zagreba v Maribor, kar tudi že trafikanti na lastni koži občutimo, ker promet s sedanjim tobačnim materialom se od dne do dne manjša. Vsekakor je v lastnem interesu uprave državnih monopolov, da se tobačne specialitete razpečajo po celi kraljevini SHS torej tudi v Sloveniji. Kako pridemo do tega, da bi si morali kadilci v Mariboru iskati specialnih cigaret v kavarnah in gostilnah po verižniških cenah, med tem ko verižniki dobijo v Zagrebu v vsaki trafiki vsakovrstne specialitete po določenih cenah. Jasno je, da so vsled verižniške tekme ter slabega sedanjega tobačnega materiala in pomanjkanje specialnih izdelkov, najbolj občutno prizadeti trafikanti. Priporočljivo bi bilo, ako bi gornji p. n. naslov izdal tobačne izdelke in sicer: cigarete v zavojih po 100 komadov, specialne cigarete v zavojih po 10 do 25 komadov. Specialne smodke v zavojih po 5, 10 in 20 komadov. Pripominimo, da se pritožbe od strani kadilcev v Mariboru vedno množijo radi slabega moravskega tobaka, ker kvaliteta nikakor ne odgovarja njegovi ceni in je tudi zdravniško neprilagodljiva. Iz zgoraj navedenih razlogov je priporočljivo, da se priporoči odbor gornjemu p. n. naslovu poročati ter tudi prositi, da se mestu Mariboru in okolici nakažejo boljše specialitete in tobak, ter s tem tudi prepreči verižništvo v interesu uprave državnih monopolov in trafikantov. — Maribor, dne 10. aprila 1923. — Združenje tobačnih trafikantov za Slovenijo, kraljevo poverništvo Maribor. — Predsednik: Franjo Nerač; tajnik: F. Kopina.

Raznoterosti.

r Mussolini vitez častne legije. Povo-dom otvoritve mednarodnega vzorčnega velesejma v Milanu je francoski minister za trgovino Dior izročil Mussoliniju veliko ovratnico častne legije. Enako odlikovanje je dobil italijanski minister za trgovino Rossi. Mussolini je izročil Diorju red italijanske krone.

r Italijansko izseljeništev. V letih 1919—1922 se je iz Italije izselilo 883.681 oseb. Iz Anglije in Irske se je v istem času izselilo 684.514 oseb, iz Nemčije 95.053 in iz Švedske 26.551 oseb. Tako daje Italija tudi po vojni največ izseljencev izmed vseh držav.

r Bazilika sv. Vida na Hradšinu, ki so jo začeli zidati leta 1344 in na kateri se dela od leta 1861 stalno nadaljujejo, se bliža sedaj svoji dovršitvi. Dela vodi od leta 1899 arhitekt Kamil Hilbert, ki je v najtežjih časih po vojni segel po svojih lastnih prihrankih, da je mogel delo nadaljevati. Po njegovih načrtih utegne biti zunanja zgradba bazilike dovršena do leta 1929, ako bo v to svrhu vsako leto na razpolago 350.000 K. Sedaj je zaposlenih na zgradbi 17 kamnosekov in rokodelcev ter 4 hiralci, ki so pri kamnoseškem delu na zgradbi oboleli in si služijo sedaj svojo pokojnino z lažimi deli. Dovršena bazilika bo največja in najdragocenejši spomenik češkoslovaškega naroda.

r Zamorke v francoskih službah. Ker na Francoskem bolj in bolj primanjkuje služkinj, so začele nekatere osebe, ki imajo znanje v zapadni Indiji, jemati od tam v službo zamorke. Nedavno tega se je pripeljalo 100 zamork iz Martinique in Guadeloupe v Pariz v službo. Ako se poizkus obnese, jih bodo pripeljali več tisoč. Poslanec za Guadeloupe, Candace, ves načrt skeptično presoja. No pa tudi v naselbinah samih je dosti močna

opozicija proti izseljevanju deklet v tujino. Kar je doslej prišlo zamork v Pariz, so že vsem preskrbeli službe, nekaterim v Parizu, nekaterim pa v okolici. Vse govore gladko francoski jezik in po določa je, da imajo o svoji bodočnosti najboljšo pojme. Neka deklica, ki je bila določena za Alzacijo, ni na noben način marala odpotovati, češ, tam umirajo ljudje v negu.

Gospodarstvo.

g III. Ljubljanskemu vzorčnemu velesejmu, ki se bo vršil od 1.—10. septembra t. l., je ministrstvo za trgovino in industrijo v Belgradu priznalo za naredbo štev. 571 od 17. marca 1923 značaj čisto gospodarske razstave. Z odlokom ministrstva za trgovino in industrijo, Upravo za zaščito industrijske svojine od dne 30. marca t. l. Pr. št. 328 pa se priznava predmetom izloženim na letošnjem velesejmu prvenstveno pravo v smislu § 160 zakona o zaščiti industrijske svojine in §§ 94 in 99 izvršilne naredbe o zaščiti industrijske svojine.

g Zliti trg. Na novosadski produktni borzi notirajo žito sledeče cene: pšenica 455 Din, ječmen 320 Din, oves 290—292.50 Din, koruza 252.50 Din, beli fižol 466 Din, pšenična moka št. 000 668.50 Din, št. 001 662.50 Din, št. 002 632.50 Din, št. 003 475 Din. — Tendence nespremenjena.

g Nova srbska banka v Pirotu. V Pirotu se je osnovala nova Savezna kreditna banka z delniško glavnico enega milijona dinarjev in z rezervni fndom 500.000 dinarjev.

g Letošnja tobačna žetev v Jugoslaviji se cenl na 25 milijonov kilogramov, od katerih se bo lahko izvozilo 13 milijonov kilogramov.

g Mednarodni vzorčni velesej v Milanu. 12. t. m. je italijanski kralj otvoril mednarodni vzorčni velesej v Milanu. Navzoča je bila celokupna vlada in mnogo zunanjih dostojanstvenikov. Mesto je v zastavah.

g Cene kolonijalnemu blagu v Trstu. V Trstu so cene kolonijalnemu blagu sledeče: kava: Rio 7. 5.95 lir, Rio 6. 6.05 lir, Rio 5. 6.25 lir, Rio 4. 6.30 lir, Rio 3. 6.45 lir, Santos 7.35 lir, Minas 6.70 lir; sladkor: kocke 3.20 lir, kristal 3.12 lir; riž: Karolina 2.35 lir, italijanska glace 2.12 lir, Saigon 1.52 lir, Burma 1.50 lir, Bruch 1.45 lir; Soja olje 5 lir; čokolada 6.70 lir.

g Uspeh notranjega nemškega posojila v zlatu. Nemškega notranjega posojila v zlatu je bilo podpisane okrog 12.600.000 dolarjev. Upali so, da bo podpisane krog 200 milijonov zlatih mark. Posojilo torej ni uspelo, ker je doseglo komaj 32 odstot. predvidene vsote. Šlo je za stabilizacijo nemške marke.

g Diskont v Španiji. Španska državna banka je znižala obrestno mero za pol odstotka, da znaša sedaj diskont 5%. — Denarni trg se je v Španiji znatno zboljšal.

g Tri ameriške banke propadle. Zadnje dni so ustavile tri ameriške banke svoja izplačila. In sicer banka italijanskih bratov Vincenzo Tisbo & Brothers, katere polom bo spravil v prvi vrsti italijanske izseljence ob dva milijona dolarjev. Dalje čikaška banka Logan Square Trust and Savings Company ter Sixteenth Street State Bank.

g Stanje papirnatega denarja v Švici. Stanje papirnatega denarja v Švici se je po stanju z dne 31. marca povečalo od 100.5 milj. na 190.2 milijone frankov. Metalna podlaga pa se je znižala.

g Znižanje uvozne carine v Italiji. Italijanska vlada je znižala uvozno carino na moko, žito in žitne izdelke od 5 na 3 lire. Uvozno carino na razne vrste riža od 11, odnosno 7.50 na 6.50, odnosno 4.50 lir. Obenem je dovoljen uvoz inozemskega riža.

g Draginja v Budimpešti. Lansko leto je veljal kilogram govedine v Pešti 160 (ogrskih) kron, letos pa 1800 kron (ogrskih). Mast je bila lani po 200 kron, letos je po 2200 kron. Kruh je bil lani po 28 kron, letos stane 214 kron. Obleka, ki je veljala lani 12000 kron, stane letos 90.000 kron.

BORZA.

Zagreb, 13. aprila. (Izv.) Sklep. Pešta 2.15—2.25, Berlin 0.465—0.4665, Italija 4.845—4.87, London 455—457, New York 97—98, Pariz 6.55—6.66, Praga 288.50—294.50, Dunaj 0.1375—0.1385, Curih 17.85—17.92. Valute: Lir 4.80—4.83, dolar 96—97. Curih, 13. aprila. (Izv.) Sklep. Pešta 0.125, Berlin 0.0261, Italija 27.35, London 25.38, New York 548.50, Pariz 36.82, Praga 16.425, Dunaj 0.007725, Solija 4.30, Belgrad 5.65, Varšava 0.0115. Valute: n. a. krona 0.00775.

Dunaj, 13. aprila. (Izv.) Sklep. Pešta 15.45, Berlin 3.35, Italija 3596, London 390500, New York 71050, Pariz 4754, Praga 2125, Curih 12935, Solija 564.50, Belgrad 731, Varšava 1.65.

Ljubljanske novice.

Ij Glas iz občinstva. Pravkar sem čital tale stavek: »Sokoli so pri našem ljudstvu osvojeni in sicer zaradi brezverstva, ki ga skušajo širiti njihove organizacije in vsled npravne propalosti mnogih sokolskih članov... Vrh tega pa je postal sokol avantgarda najbolj protiljudske stranke — liberalizma. Zadnji čas so pa postali sokoli tudi narodni odpadniki, ker so se vdnjali centralizmu... In kdo je stebel sokolstva pri nas? Ali ne liberalno učitelstvo, ki s svojo sokolsko prenapetostjo pokvarja mladino ter uvaja razdirajočo politiko v šolske prostore, zraven pa — če le more — izvajajoče nastopa. Včeraj proti večeru je imel nek tak »pedagog« tropo malih fantičev na javnem šetališču okrog sebe, kjer so ti mladiči na vse grlo prepevali znano (mimogrede rečeno — glasbeno prav nič prikupljivo) sokolsko himno ter tako dražili mirne pasante, ki se vsaj v

prostem zraku žele izbežiti grde politike. Ali dotični pedagog ne pomisli, da s tem samega sebe smeši? Ali ne ve, da vsaj več kot polovica šetalcev obsoja njegovo nepedagoško početje? Ali bo višji šol. svet vendar že enkrat izpregledal, da tako ne more in ne sme iti več naprej, če noče, da bo vse podivjalo. Politiko proč od šole, to je čedalje glasnejši klic vseh, ki čutijo z mladino. O, ko bi bili ti učitelji-sokoliči za pravi učni in vzgojni napredek svojih dečakov tako vneti, kakor so za nesrečno sokolstvo, potem bi pri naši mladini drugače izgledalo! Tako ima pa viš. šol. svet na dnevnem redu neprestane tožbe, kako naš mladi rod vsestransko nazaduje.

Ij Nov stanovanjski urad. Pravi, da je zelo težko dobiti v današnjih časih primerno stanovanje; ljudje ponujajo visoke nagrade onemu, ki bi jim preskrbel kakoli kor toliko udobno stanovanje. Posebno trda gre v tem oziru takim uradnikom, ki so premeščeni v Ljubljano, pa pri svoji sijajni plači ne morejo dati nagrad, da bi jim kdo preskrbel kakoli stanovanjsko krajino. Tako se godi večini, vendar pa ne vsem. Kdor ima dobre zveze in prave prijatelje, dobi lahko brez posebnega truda naravnost krasno stanovanje. Tako je n. pr. pred nedavnim časom nakazal načelnik oddelka za kmetijstvo g. Sanein svojemu prijatelju, seveda »samostojnežu«, na državni žrebčarni stanovanje prejšnjega poveljnika žrebčarne, ki je tako, da bi bil z njim lahko zadovoljen vsak general in vsak bančni ravatelj. To je šlo kar tako, čisto gladko. Sedaj so se pa pojavile naenkrat težave. Pravi, namreč, da bi to lepo stanovanje rad dobil zet gospoda eksministra Puceljina, ki je obenem s svojim tastom sfrčal iz ministrstva in kateremu je nato poskrbel dobri tast visoko uradniško mesto v Ljubljani v uradu g. Saneina. V zelo hudi zadregi je sedaj g. Sanein, kajti dvema ne bo mogel ustreči in če mu je danes še kaj ležeče na milosti g. Pucelja, mu ne bo kazalo drugega, kakor da vrže svojega »tovariša« iz stanovanja in da da stanovanje ministrovemu zetu. Na vsak način se mora tudi ta stanovanjski urad boriti s težavami.

Ij Smrtna kosa. Včeraj ob 8. uri zvečer je umrla v ljubljanski bolnici gospa Marija Poglarjen, šivilja, v Vodmatni ulici št. 7. Zapuščila tri nepreskrbljene otroke. Svetila ji večna luč!

Ij Ata »Narode« na magistratu. Včeraj popoldne so šli ata na magistrat. Ata se namreč najbolj zanimajo za magistrat. Okoli magistrata se giblje in suče vse njihovo mišljenje in vse njihovo življenje, kolikor so jim ga seveda še pustili diese verdammen Klerikalten. Kaj pa bi bili naš ata brez magistrata ali pa magistrat brez ata? Ata in magistrat sta nerazdružna: brez ata ni magistrata in magistrata ni brez ata. Zato so sklenili ata, da pojdejo popoldne na magistrat. Težko je sicer šlo po stopnicah in ata so se morali parkrat oddahniti, da so prišli do sapa in do dvorane, nazadnje so pa le prišli. Tam so bili ravno zbrani občinski mošči, ki so pravzaprav magistrat. Pa so videli tam pri neki mizi nekega gospoda, čisto neznanega. Ata so pocukali za rokav magistratnega slugo in vprašali: Kdo pa je to? Kaj pa ta dela tukaj? — Pst, je dejal sluga, to so vendar gospod župan, novi gospod župan! — »Tale?« — so se začudili ata, »tale naš župan?« Kaj niso več gospod Graselli...? — »Ne, sedaj so gospod Perič za župana, gospod Perič, vojote!« »Kako pa to — so se čudili ata — pa so bili vendar gospod Graselli tako golant gospod, tako golant! Kaj je neki obsedel Ljubljancane, da so tega-le izvolili? Pa čisto suh je, kakor kakšen kaplan ali pa škof! Županji, fajmoštri, 'prošti in feldvebeljni morajo biti debeli, če ne pa niso za nič! Kakšen rešpekt pa naj imajo ljudje pred samo kosto? Na-ka, kaj takega pa še ne! Ko bi ranjki dr. Bleiweis kaj takega doživel, Gott hab ihn selig! Umrl bi od samega špota in sramote! To mora biti drugače, čisto drugače. Zakaj imamo pa vlado? Ali je to vlada, ki napravi takega-le za župana?« — Strašno razjarjeni so ata zapustili magistrat in so odšli zum »Perlinz auf die grösste Portion für die Herren. Tam bi jih pa kmalu božje udarilo ko so slišali, da je novi župan klerikalec! Kaj takega, pa v Ljubljani kaj takega — no, to ni za prenašati. Pa so jo zavili takoj zum »Maček«, tam za vodo, da poplaknejo svojo jezo nad temi klerikalci, ja, diese verdammen Klerikalten, ki še tega ne vedo, da mora biti župan debel ne pa suh kakor kakšen šribar. Doma so pa morali poslušati: Le tako naprej, prav treba jim je, prav treba! Le cele noči okoli, le, jim bo že še udarilo na možgane! Ata niso rekli na to nič, sanjalo se jim je pa celo noč, da so gospod župan umrli, oni pa niso bili za pogrebom, za takim-le že ne, nikoli!

Ij Smrt zaslužnega gasilca. Umrl je v Ljubljani ključavničarski mojster Franc Furlan, kateri si je pridobil na polju gasilstva velike za slave. Vstopil je v ljubljansko prostovoljno gasilsko društvo 20. avgusta 1882 in je v njem deloval tudi kot odbornik in poveljnik oddelka. Bil je vester in marljiv gasilec. Gremij ljubljanskega magistrata je v zadnji svoji seji sklenil predlagati obč. svetu Furlana v imenovanje meščanom, v priznanje njegovih zaslug na polju gasilstva. Blag mu spomin!

Ij »Ljubljana«. V ponedeljek ob 8. uri v društveni sobi zelo važen sestanek vseh pevki in pevcev. Pridite prav vsi!

Ij Šentjakobska prosveta. V nedeljo ob pol osmih zvečer bo predaval vsučiliški profesor g. dr. Andrej Snoj o grobu Sv. Petra v Rimu

(najnovejša odkritja). K velezanimivemu predavanju vljudno vabimo. Vstop prost.

Ij Predavanje Stolne prosvete bo, kot smo že omenili, v ponedeljek, 16. t. m. zvečer ob 8. uri v družbeni dvorani v Krizankah. Predaval bo muzealni ravatelj dr. Jos. Mantuani o temi: Pomen najnovejših odkritij v Egiptu. Predavanje bo do poplajnevala skioptične slike.

Ij Šišenska prosveta priredi v ponedeljek 16. aprila ob pol 8. zvečer jako aktualno predavanje. Pridite k predavanju zlasti stariši! — Odbor.

Ij Kerkova prosveta priredi v nedeljo 15. aprila ob pol šestih popoldne predavanje. Predaval bo msgr. V. Steska. K obilni udeležbi vabi odbor.

Ij Predavanje o Rumuniji. Bodočnost bo pokazala, kako veliko vlogo bo igrala v razmerju naše države do Rusije Rumunija. Veliko Rumunijo, državo z velikanskimi zemeljskimi zakladi in zmožnostmi za napredek in z njenimi prebivalci bo opisal v nedeljo, 15. aprila ob desetih popoldne v Kino Maticel asistent dr. V. Bohinec, senior »Geografskega društva«. Njegovo predavanje spremlja čez 50 skioptičnih slik. Ako hočemo poznati sami sebe, spoznavajmo sosedo, ter posetimo to predavanje, ki ga priredi Jugoslovanska Matica v zvezi z Geografskim društvom. Vstopnina 2 Din. Predprodaja vstopnic v soboto od treh popoldne naprej v Kino Maticel.

Ij Predavanje o »Hasanaginici« v društvu »Sečac«. V soboto, 14. t. m. predava v salonu pri »Levu« gospod profesor Josip Bačič o »Hasanaginici«, dramatisirani narodni baladi, ki se ravno predstavlja v tukajšnjem gledališču. Brezdvomno bo strokovnaška razlaga zanimala posebno dramo obiskujoče občinstvo, ki je na to predavanje specijelno opozorjeno. Začetek ob pol devetih zvečer. Vstop prost.

Ij Slovensko zidarsko in tesarsko društvo v Ljubljani praznuje dne 5. avgusta t. l. svojo petindvajsetletnico. Ker je na slavnostnem vzporedu tudi velika vrtna veselica v hotelu Tivoli, se naprošajo vsa narodna društva, naj blagovolijo to vpoštovati in ne prirejati na ta dan sličnih veselice. — Odbor.

Ij Mestni stanovanjski urad naznanja, da bo vsled srušenja uradnih prostorov v torek, dne 17. aprila in v sredo, dne 18. aprila za stranke zaprt.

Ij Javna zahvala. Poselska zveza se zahvaljuje vsem dobrotnikom za obilne darove o priliki tombola. Tombola zveze je vzbudila toliko zanimanja med občinstvom, da je bila velika dvorana hotela Union zadnjo nedeljo natlačeno polna. Kart (po 1 Din) je bilo razprodanih 9000. Licitacija za ženitovanjsko pogočo po končani tomboli je bila zelo živahna in le težko so se pomirili razburjeni duhovi. Ideja tako nujno potrebnega poselskega doma najde v širših krogih veliko simpatij in Poselska zveza računa tudi nadalje na blagohotne simpatije širših krogov.

Koncert V soboto 14. aprila koncert v kavarni Evropa. Svira vojaška godba. Začetek ob 9. zvečer. Vstop prost. 2156

Ij Jajca so draga, meso je drago, zato uživajte »Pekatec«, ki so enako redilne kot meso. So najcenejše, ker se zelo nakuhajo. 2159

Ij Pšenično moko štev. 6 razprodaja mestna aprovizacija na Poljanski cesti štev. 15 po Din 5 za kg, dokler traja zaloga.

Iz ljubljanske obč. uprave.

Ravnatelj mestne elektrarne, plinarne in vodovoda inž. Ciuha je Vašemu poročevalcu omogočil informirati javnost o sledečih zadevah, od katerih nekatere ne zanimajo samo Ljubljane, marveč tudi posebno severno ljubljansko okolico: **Polaganje vodovodnih ceví.** Zelji Ljubljancanov, stanujočih pod Golovcem, je obč. svet ustregel po predlogu obč. sv. SLS v bivšem obč. svetlu in so se tam položile vodovodne cevi; vodovodno omrežje v Ljubljani se je za to povečalo za 1 km. Ko bodo vsa dela pod Golovcem končana, se bodo pričele polagati vodovodne cevi na Mirju za starim zidom Emone, po podaljšani Bleiweisovi cesti čez Mirje, kjer stoje nove vile. Nove vodovodne cevi se bodo položile tudi po podaljšani Tobalni ulici in po novi ulici za Marmontovo cesto. Cevi se polagajo iz kredita 4.000.000 kron, ki jih je bil dovolil prejšnji razpuščen občinski svet. Novo vodovodno omrežje za Mirje bo merilo 1400 m. Ko bodo položene vodovodne cevi na Mirju, se bo pričelo polaganje vodovodnih ceví k novim hišam, ki so se zgradile na Pasjem brodu. Letos se bo vodovod vpeljal tudi na novi cesti, ki vodi do novih, letos dograjenih vil. Nova cesta leži med Cesto na Rožnik in Cesto v Rožno dolino za opuščeni nemški drsalistiščem, kjer so si sezidali hiše dr. Sagadin, dr. Vrančič, Kmet in dr. Repičeva. Nove vodovodne cevi se nameravajo vpeljati tudi na Dunajski cesti do nove stanovanjske hiše južne železnice in do stanovanjskih hiš pokojninskega zavoda, ki leže že v Stožicah.

Ogrožena ljubljanska vodarna. Vodarna ljubljanskega vodovoda v Klečah črpa vodo iz podtalnih studencev, ki prihajajo izpod Karavank. Gorenjska ravan je napolnjena z gruščem in s peskom, v katerega se voda pomika in teče pod Savo. Vseled ponesrečene regulacije Save se je rekla tako globoko zajedla v strugo, da je potegnila del podtalnih vrelov s seboj in da se je zato talna voda na planoti, ležeči med Savo in Ljubljano, ponizala za 5 metrov globoko. Vodnjaki mestne vodarne v Klečah, ki so 40 m globoki, so prenesli padeč talne vode, vodnjaki v vaseh so pa usahnil. Ljudje so morali vodnjake poglabljati. Ljubljanska občina pritisaka že od l. 1908 naprej na državno upravo, da naj spravi sasko višino do prejšnje višine. Da se Sava dvigne, se mora zgraditi vsaj 10 jezov. Ker je Savo regulirala država, bi morala tudi ona odpraviti zle posledice ponesrečene regulacije za ljubljanski vodovod in za celo severno okolico Ljubljane. Biv-

ša avstrijska državna uprava se je te dolžnosti tudi zavedala in je zgradila dva jezova, ki sta pa že razpadla. Sedanja državna uprava se pa izmuzava t ejsvoji dolžnosti, kakor noče nič storiti za regulacijo Ljubljane, češ da nima par in prvi: Ljubljana reguliraj sama Ljubljano in zgradi si v zaščito svoje vodarne v Klečah sama obrambne jezove, dasi Sava dela veliko škodo okolici, ker pesek, ki ga najbolj izpodkopava med Tacnom in Crnučami, naplavlja pri šentjakobskem mostu. V vodarni ljubljanskega vodovoda v Klečah so vodnjaki globoki 40 m, sesalke stoje v globokini 20 m, od tam pritiskajo vodo v rezervar na Tivoljskem hribu 60 m visoko. Prihodnje sesalke v mestni vodarni se bodo morale postaviti 4—5 m bolj globoko, kolikor leže sedanje. Če bi se morala Ljubljana sama z dragimi obrambnimi nasipi boriti za obstoj svoje vodarne z mogočno deroto Savo, zna postati nekega dne pereče vprašanje, če ne bo kazalo postaviti novo ali pa rezervno ljubljansko vodarno na levem bregu Save, katero vprašanje bo pa dozorelo šele takrat, kadar bo Ljubljana razpolagala s tako elektrarno, katere tok bo lahko nadomestil sedanjo parno gonilno silo, navezano na slab, a kljub temu neizmerno drag premog, o katerega težki nabavi bi se tudi lahko napisala marsikaka zelo trpka beseda.

Razširjenje mestnega vodovoda v l. 1923. Lani v l. 1922 se je vpeljal vodovod v Ljubljani v 86 novih hišah. Mestna vodovodna uprava je v ta namen položila 1660 m novih ceví.

Koliko vode porabijo ljubljanci. Največ vode so porabili ljubljanci lani 12. junija 1922: 130.000 hl, najmanj pa 16. aprila 1922: 68.000 hl. Ko se je otvoril ljubljanski vodovod l. 1890, je Ljubljana porabila povprečno 10.000 hl vode na dan. Največ vode se je porabilo l. 1918, ko jo je steklo na dan povprečno 98.000 hl, ker so rabile takrat silne množine vode vojaške bolnišnice.

Narodno gledališče.

OPERA.

Sobota, 14. aprila: JANKO IN METKA. — Red C.

DRAMA.

Sobota, 14. aprila: HEDDA GABLER. Gostovanje ge Marije Vere, članice Narodnega gledališča v Belgradu. — Red B.

Nedelja, 15. aprila: Popoludne ob treh UGRAB-LJENE SABINKE. — Izven.

Zvečer ob osmih HEDDA GABLER. Gostovanje ge Marije Vere, članice Narodnega gledališča v Belgradu. — Izven.

Ponedeljek, 16. aprila: HEDDA GABLER. Gostovanje ge Marije Vere, članice Narodnega gledališča v Belgradu. Red C.

Nedelja, 15. aprila: Sirota Anka, spevoigra.

Pevski zbori malih Slovencev. Prireditve »Splošnega ženskega društva«. Začetek ob pol 11. popoldne. — Izven.

Sprememba opernega repertoarja. Zaradi obolenosti g. Levarja se v nedeljo, dne 15. t. m. ne poje opera »Gorenjski slavček«. Operni spored za ta večer se spremeni. Izvaja se »Plesni večer« gledališkega baletnega osobja. Začetek ob pol osmih. Izven.

Koncert opernega baritonista Aleksandra Balabana. Član ljubljanske opere, baritonist gospod Aleksander Balaban priredi v torek, dne 17. t. m. v dramskem gledališču koncert, obsegajoč razne znamenite in deloma našemu občinstvu še neznanne operne arije ter več najmodernejših ruskih pesmi, zloženih za bariton s spremljavo klavirja. Naše občinstvo, ki je g. Balabanu hvaležno za mnogo uspešnih nastopov v operi, bo gotovo izkazalo priljubljenemu pevcu svojo pozornost ter v izdatnem številu posetilo njegov koncert.

»Kraljestvo ljubezni in dobrote«. Žarobna pravljica z godbo in petjem v štirih dejanjih, bo tretja mladinska dobrodelna gledališka predstava v tukajšnjem narodnem, dramskem gledališču. Nastopi 26 živahnih dečkov naraščaja Mladinskega doma na Kodeljevem. Igra se vrši v nedeljo dne 22. t. m. ob treh popoldne. Cene dramske.

Prosveta.

pr Planike na šmarnični oltar položila P. Hugolin Sattner in Emil Hochreiter. Z dovolj. kn. šk. ord. Ljubljana 1. marca 1923, št. 733. — 10 Marijinih pesmi za mešani zbor. Manuskript. 1923. Samozaložba. — Lep dar za šmarnice! Kot prejšnje P. Hugolinove pesmi si bodo tudi te brez napora pridobile ljubezne naših zborov. P. Hugolin pa vodi pred nas še tovariša, ki mu je sicer zelo blizu, pa se po na-

šinu izražanja vendar tako ločita, da ni treba vseh pesmi, še po ene ne: nekaj taktov, pa čutiš: to sta dva. Pri drugi pesmi n. pr. nisem pogledal skladateljevega imena in sem začuden obstal takoj v prvem taktu: od kdaj si pa P. Hugolin, ti tak? Sicer bo imelo pismo težavo opisati razloček med obema: če bi notranji občut že bila jasna beseda, bi razloček vsakomur takoj pojasnil. Morebiti je razlika predvsem v tem, da P. Hugolin ljubi jasno črto, ostro potegnjene obrise: on je človek določne misli, krepkega izraza. Hochreiter rad s prelivanjem barv ustvarja občutje, moč srca je, vzbuditi hoče neko mistično čuvstvo v poslušavcu in ga zazibati v roke božje, dasi se v tej zbirki očitno trudi za ritmično odločnost, oblikovno preprostost in jasnost. — P. Hugolin je slavnostni govornik: z izrazito slovesno, iz vnetega srca vročo besedo prepričuje, užiga, za seboj vabi, dviga: altruist je, predvsem gleda, kako bo razvnel druge; Hochreiter je tih molivec, v prvi vrsti vase pogreznjen, v svoje srce gleda; kakor se po božnost v njem utrinja, tako jo hoče podati v istotako pravilnem mnenju, da to, kar v enem srcu resnične lepote zaživi, more podobno življenje vzbuditi v drugem. Pesmi obeh se zde iskreno občutene.

pr Operni Libretti. — »Zapečatenic«.

Pravkar je izšel v založbi Zvezne tiskarne 11. zvezek Zbirke opernih in operetnih tekstov in sceri »Zapečatenic«, komična opera v enem dejanju, spisal Rihard Batka in Pordes-Milo, poslovenil Alojzij Peterlin-Batog, uglasil Leo Blech, 51 str. — Cena 3 Din.

Orlovski vestnik.

Na šmarno goro! Dne 6. maja t. l. na prvo majovo nedeljo (v slučaju slabega vremena, na praznik Vnebohoda) priredimo šentviški Orli zopet zlet na priljubljeno božjo pot — v majniškem cvetju in zelenju nad vse krasno šmarno goro. Spored bo v glavnem sledeči: Zjutraj po prihodu vlakov (ob pol osmih) skupni odhod iz kolodvora št. Vid-Vižmarje z godbo na čelu. Ob pol desetih na gori služba božja s sodelovanjem godbe. Po končanem sv. opraviilu tabor na Grmadi. Po taboru razhod in razgled okolice. Ob dvanajstih odhod z gore v Tacen h Koširju na skupni obed (samo za prigrisance!). Po kosilu skušnja za nastop. Ob pol štirih pričetek javne telovadbe. Po telovadbi prosta zabava. Cel čas igra polnoštevna, dobro izvežbana viška godba. Ob tridelet na sedem zvečer zaključek slavnosti in skupen odhod z godbo. Da bo cela prireditve čim sijajnejša in res prava manifestacija orlovske ideje, vabimo vse člane in članice, da se udeležijo te prireditve v krogih ev. tudi v narodnih nošah. Vse odseke, ki so dobili prigrisance, prosimo, da iste točno izpolnijo in pravočasno vrnejo. Skupen obed bo zadosten. Cena 10.— Din. Za krepčilo bo dovolj preskrbljeno. — Bog živi!

Poizvedovanja.

Najdeno je bilo v soboto zjutraj pred stojnico mlečnih izdelkov Apolonije Dimic zavitek večje vrednosti. Poizve se istotam.

Turistika in sport.

Lahkoatletična sekcija S. K. Ilirije, moški odsek, ima redne treninge za tek, skoke in met krogla vsak dan popoldne od 17. ure naprej ter vsako soboto od 16. ure naprej tudi za met diska in kopja na malem igrišču. V slučaju kakke tekme odpade trening dotičnega dne. — Načelnik.

Šmarnice 1923. — Za letos ne izidejo nove šmarnice, na razpolago pa so v Jugoslovanski knjižarni v Ljubljani še sledeče šmarnice prejšnjih let:

ZNAMENJE NA NEBU. Šmarnice. Spisal dr. Jožef Jerše. Cena Din 80.

LAVRETANSKE ŠMARNICE. Spisal dr. Jožef Jerše. Cena Din 30.

MARIJA IN SV. MAŠA. Šmarnice. Spisal Valentin Bernik. Cena Din 15.

DEVICA VERA. Šmarnice. Cena Din 10.

ŠMARNICE ARSKEGA ŽUPNIKA. Razlaga lavretanskih litanij z življenjepisom bl. Vlaneja. Cena Din 20.

MARIJA V PREDPODOBAH IN PODOBAH. Šmarnice. Zbral Jožef Volc, župnik. Cena Din. 30.

GOVORI ZA MESEC MAJNIK IN ZA STANOVSKI DRUŽBE. Spisal F. S. Finžgar. Cena Din 20.

Nagradna tekma.

Katere prednosti daje naša »BERSON« gumi napetnikov in »BERSON« gumi polptilov?

Velika obilnost katere uživa naš gumi napetniki, kakor tudi gumipolptili dala nam je povod, da za najboljšo odgovoro na gornje vprašanje razpisemo sledeče nagrade:

- 1. nagrada 2000 Dinara
- 2. nagrada 1000 Dinara
- 3. nagrada 500 Dinara
- 30 nagrad po 100 Dinara
- 50 nagrad po 50 Dinara

Odgovori se z točno naznako imena in točne adresse pošiljatelj nastavlja do 15. aprila t. l. na naslov: BERSON Kaučuk d. d. Zagreb, Vilsonov trg št. 7.

Odgovore bodo prosedli eden jury reklamnih strokovnjakov, a imena nagradjenih se bodo naznaila v dnevnikih.

BERSON Kaučuk d. d. Zagreb, Vilsonov trg 7.

ABSOLVENTINJA

dvorazredne trgovske šole z dobrim izprijemom želi pisarniško službo. Vstopi tudi mesec brezplačno. - Cenj. ponudbe na upravo lista pod: «VESTNA 2130».

Obrtnik mladenič v najlepši dobi. želi v svrhu ženitve znana z dekletom, ki ima posestvo ali vsaj ve za primeren prostor za obrt v prtiličju. - Cenjene ponudbe s sliko pod «VZAJEMNOST». 2133

krojaška pomočnika za veliko delo SPREJME takoj IVAN ZVEZDA, Jesenice, Gorenjsko. 2144

Drž. nameščenec IŠČE 5000 dinarjev posojila radi nadaljevanja študij proti dobri obresti in garanciji. - Cenjene ponudbe poslati na upravo «Slovenca» pod «Državni nameščenec 2150».

V VSEH DELIH S SVINCEM IZURJENI **VARILEC SVINCA** IŠČE primernege mesta ali prevzame delo. - Ponudbe pod: «H. F. 2134» na upravnishvo «Slovenca».

Organist in cerkvenik DOBI DOBRO SLUŽBO na STUDENCU pri SEVNICI. Dohodki: prosto stanovanje, žitna in vinska bira in štola. Nastop 1. maja. Prosilci naj se zglašijo pri župnem uradu. Pogoji marljivost in trezno življenje. 2153

PODKOVSKEGA kovača sprejemem v trajno delo ali mu na željo ODDAM en ožen v najem. Prednost imajo ne- oženjeni. - IVAN DROBNIC, sekirni kovač, GRAHOVO pri Cerknici.

Viničarja oženjenega, srednje starosti, pridnega in poštenega, zanesljivega, SPREJMO z boljšo plačo v TRAJNO SLUŽBO na VEČJO vinogradno posest na DOLENJSKEM. - Ponudbe na upravnishvo lista pod šifro: «VINICAR 2094».

Kot oskrbnik in vrtnar ozir. VODJA večjega posestva z vrtnarstvom, ZELI VSTOPITI 32 let star, oženjen strokovnjak, delujoč sedaj na prvovrstnem drž. kmetij. zavodu. Žena večja v vseh panogah kmetijstva, ki prevzela vodstvo gospodinjstva. - Imenovana sta energična ter govorita slovensko in nemško. - Ponudbe na upravo «Slovenca» pod šifro «OSKRBNIK 2100».

GOSPODICA, pridna in poštena, **išče mesta sobarice** DRUZABNICE ali kaj podobnega; gre tudi na letovišče, najraje na Štajerskem ali Hrvaškem. - Naslov pove uprava «Slovenca» pod številko 2137.

GOSPODINJO IŠČE VDOVEC s tremi ljudsko šolo obiskujočimi otroci v lepem kraju na Gorenjskem. - Ponudbe na upravnishvo «Slovenca» pod: «VDOVEC 2060».

SLUŽBE v Ljubljani išče pošten **krojaški pomočnik** nastopi takoj pod nizkimi pogoji. - Kje, pove upravnishvo lista pod štev. 2045.

Potrti neizrekljive žalosti javljamo pretužno vest, da je naš prisrčno ljubljani soprog, oče, brat in svak, gospod

Juchart Julče

strojevodja drž. železnice

v 42 letu nenadoma preminul.

Pogreb nam nadvse ljubljene in nepozabnega bo v nedeljo ob 2. popoldne iz Lepodvorske ulice v Spod. šiški na pokopališče pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi oo. frančiškanov.

Ljubljana, dne 13. aprila 1923.

Fani Juchart, soproga. - Fanci in Julče, hčerka in sinček. - Lizeta in Roza, sestre. - Mihaelo Rozman, ravnatelj, in Fridrich Nedogg, fin. nadzornik v pokoju, svaka.

Kuharico, pošteno, snažno zaposleno, nealjivo, sprejemem takoj. - Naslov v upravnishvu «Slovenca» pod številko 2083.

Dekle dobro vzgojeno, mlado, SPREJMEM za pospravljanje sob in k otrokom. - Naslov poveda v upravi lista pod številko 2084.

TRGOVINA S PAPIRJEM v Ljubljani sprejme pridno in pošteno **učenko**.

Naslov v upravi pod: Pridna in poštena.

Smrekovo lubje in čreslo

zdravo in suho, sploh najboljše kakovosti, po vagonih, ima takoj oddati po brezkonkurenčnih cenah: MARIBOR, poštni predal štev. 41. 1819

Semenski oves GRAHORA, domača DETELJA in LUCERNA se dobi pri: FRAN POGAČNIK, Ljubljana, Dunajska cesta štev. 36. 2081

Lepo posestvo

ob glavni cesti v Celje TAKOJ PRODAM z vso novo hišno opravo, kakor tudi z vsem bogatim inventarjem na štajerskem. - Naslov: A. MEUZ, Slov. Bistrica.

Sladko seno NAPRODAJ. - Ljubljana, Lončarska steza štev. 10, poleg «Ljudskega doma».

Naprodaj posestvo nad 4 orale, dve poslopji v dobrem stanju, četrt ure od kolodvora ŠT. JURIJ ob juž. žel. - Cena se izve pri FRANC KNAPFELC v RIFNIKU. 2104

Kupujem stalno OREH, ČREŠNJO, HRUSKO, JESSEN, HRAST, GABER, BUKEV v lepih, ravnih krljih, popolnoma zdravih, brez grč, ne izpod 35 cm debeline. Ravno tako REZANO BLAGO označenega lesa v razl. merah. Ponudbe prosim z navedbo cene, množine ter dobavnega roka na trdiko

P. HIGERSPERGER, LESNA TRGOVINA, CELJE.

KUPIM dobro ohranjen **PIANINO in ŽENSKO KOLO**. Ponudbe pod «P. F. 27» na upravnishvo

VINOGRAD z vilo, moderno investiran, 15 min. od kolodv. Semeč v Belokrajini v najboljšem stanju, prvovrstni pridelek do 70 hl, krasna lega, vodovod itd., takoj naprodaj. - CENA 300.000 Din. Naslov pove uprava «Slovenca» pod štev. 2141

»Ljudska posojilnica« V LJUBLJANI, R. Z. Z. N. Z., Miklošičeva cesta št. 6 - vabi na

REDNI OBČNI ZBOR

ki se vrši dne 30. aprila 1923 ob 4. uri popoldne v posvetovalnici lastnega doma.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelnika.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Sklepanje o potrditvi računa.
5. Sklepanje o porabi dobička.
6. Čitanje revizijskega poročila.
7. Sprememba pravil.
8. Dopolnilna volitev načelnika.
9. Volitev nadzorstva.
10. Slučajnosti.

V Ljubljani, 14. aprila 1923.

NAČELSTVO.

¹ V slučaju, da bi bil občni zbor nesklepčen, se vrši v smislu § 33. pravil čez pol ure na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, kateri sklepa brezpogojno. 2120

NAPRODAJ JE BELA, z roko vezena, **skoro nova OBLEKA** s površno JOPICO, za srednjo postavu. Kje, pove upravnishvo «Slovenca» pod «OBLEKA 2127».

Enodružinska HIŠA v Novem Vodmatu, z vrtom in električno razsvetljavo JE NAPRODAJ. Kupec se lahko takoj vseli. - Več pove ŽUPANSTVO MOSTE. 2142

Močan ZAPRAVLJIVČEK na štirih peresih, PRODA FRANC KANC, Dravice štev. 26. 2148

VILA na najlepšem prostoru pod Tivolijem, ki si jo kupec še po svoje lahko uredi, je NAPRODAJ. - Naslov pove upravnishvo «Slovenca» pod šifro «UGODNO 2161».

Zdravilna zelišča KUPUJE po dnevnih cenah V. H. ROHRMANN, Ljubljana, Sv. Petra c. 27.

Naprodaj 2 akvarija 14 JAPONSKIH RIBIC, PETELIN in KOKOŠ, čista pasma azijska, BRAMA in dvojica RAC. - «PRI KLEPARJU», JUSTIN, na Glincah. 2166

KRASNO gorsko posestvo 1 uro od postaje TRBOVLJE, 60 oraloj od tega 20 oraloj gozda, drugo njive in travniki, je NAPRODAJ. - Nova enodropna hiša z 8 sobami; poleg stara hiša z 2-3 sobami; kleti in hlev za 16 glav živine ter vsa druga gospodarska poslopja. Cena je 400.000 DINARJEV. Pojasnila daje «HERMES», D. Z. O. Z., Šolski drevored 8, Ljubljana. 2147

Hitra kupčija! 2109 Hitra kupčija! Radi posebnega vzroka je takoj naprodaj **lepo kmetiško posestvo** v lepem kraju na Gorenjskem. Cena zelo nizka; potreben kapital 100.000 Din, nekaj ostane lahko vknjiženo. - Cenj. ponudbe na upravo lista pod šifro: Redka prilika.

Tovorni avto znamke **FIAT (dunajski)** s polnim gumi obročem ter priklonim vozom, in **Büssing avto** z železnimi obroči, NAPRODAJ. - Pojasnila daje trdka Florjančič, Ljubljana. 2098

Les na panju ca 15.000 m³ mehkega in ca 5000 m³ trdega, prodaja GOSPODARSKI ODBOR na DOVJEM iz solastninskih gozdov v Belci - Pismene ponudbe sprejema do 1. maja t. l. imenovani gospod. odbor. Istotam so tudi pogoji na vpogled.

Prodaj posestvo z vinogradi v najlepšem kraju Dolenske, ob železniški postaji. - Cena 162.500 DIN. - Pojasnila: JOSO ZORMAN, anončno in reklamno podjetje, Ljubljana, nasproti opere. 2140

Enodružinska hiša pri Ljubljani, četrt ure od kolodvora, po zelo ugodni ceni NAPRODAJ. - Naslov pove uprava lista pod številko 2102.

SPREJEMAM vsakovrstne damske in **moške slamnike** v PREOBLIKOVANJE, BARVANJE in BELJENJE ter LAKIRANJE. - Novi po zelo nizkih cenah. J. STEMBERGER, Dunajska cesta št. 9. 2157

KOSTI KUPUJE in PLAČA NAJBOLJE V. H. - ROHRMANN - LJUBLJANA 2154

DOXA zlata moška ura moderne oblike, skoraj nova, je NAPRODAJ 20 % pod cenilno vrednostjo. - Ponudbe pod «DOXA 2073» na upravnishvo.

Prevzamem v delo obdelavo lesa na **mizarske stroje** kar je posebno važno za obrtnike, ki nimajo lastnih strojev. Se priporočam v naročila za vsa v to stroko spadajoča dela. Mihael MISVELJ, strojno mizarstvo, Udmat štev. 118 (Zelena jama). 2057

ČRNO VINO po 28 K liter čez ulico ter vsak petek **sveže ribe** nudi gostilna PRI TEZAKU, Sv. Jakoba trg št. 5. - Za obilen poset se priporoča IVANKA VIDMAR, gostilničarka.

DEKORATIVNI SLIKAR **Mato Benič, Zagreb** Kukroičeva ulica 16, - prevzema cerkve, dvorce in vile za slikanje.

Trgovino ali gostilno vzamem v NAJEM ali na RACUN za več let s stanovanjem. Posedujem primeren kapital in potrebna spričevala. - Naslov pove uprava pod šifro «POROCEN 2065». (Znamka za odgovor!)

Velika zaloga raznovrstnih OTROŠKIH VOZIKOV, LESENIH VOZIKOV na 4 kolesih, DVOKOLESE najnovejšega tipa, malih najnovejših MOTORČKOV, SIVALNIH STROJEV in vsakovrstnih delov. Pnevmatika na debelo in drobno, pocenil. Sprejemajo se tudi vsa POPRAVILA. »Tribuna« tovarena dvokoles in otroških vozičkov ter delov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Trinadstropna hiša v mestu je naprodaj. - Naslov v upravi «Slovenca» pod štev. 1991.

Izjava. Podpisani prekleujem in obžalujem, kar sem žaljivega govoril o zakonskih Vidic s Poljaške ceste 27 v trgovini Leopolda Sega začelkom februarja t. l., ter se jima zahvaljujem, da sta odstopila od tožbe. Ljubljana, 12. apr. 1923. - Klanjšček Vincenc.

SENO in SLAMO ZDRAVO, SUHO, prešano v BALAH, nudi proti takojšnji dobavi po najnižji dnevni ceni domača trdka **PUKL & VERCE, Šoštanj**

Sobo! IŠČEM eno ali dve SOBI s separatnim vvhodom, tudi v I. nadstropju, v bližini pošte, proti dobri nagradi. - Ponudbe pod šifro: «SOBA» na Anončni zavod DRAGO BESELAJ in DRUG, Ljubljana, Sodna ulica štev. 5. 2021

Promenadne čevlje za DAME, boljše, lepše in ceneje kakor v trgovinah, dobite pri JANKO KOS, čevljar, Rožna dolina pri Ljubljani.

Alojzij Lenček, stasbeni in galanterijski klepar, Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 29 SE PRIPOROČA ZA VSA V TO STROKO SPADAJOČA DELA. Cene zmerne. 2117 Delo solidno.

Iščem posojila V ZNESKU 20.000 DINARJEV proti garanciji na posestvo in 25 odstotnim obrestim za dobo treh mesecev. Ponudbe do 15. t. m. na upravo «Slovenca» pod šifro «HVALEZNOST».

Lahko, rabljeno, dobro ohranjeno **dvovprežno kočijo kupimo.** Naslov z navedbo cene je sporočiti na upravnishvo lista «Slovenec». 2038

KDO? je tako **BI POSODIL** mlad. podčastniku za dogovorjeni čas 500 DINARJEV proti primernim obrestim, v svrhu privatnega šolanja? Na zahtevo pošljem opis razmer. Dobrovoljne ponudbe na: IVAN SLEMENSEK, podnaredn., poljska bater. I. Art. podoficir. škola, KRAGUJEVAC (Srbija).

Kostanjeve droge od 9,5 do 14 m dolžine KUPIM. - Ponudbe z navedbo cene in nakladalne postaje na upravo «Slovenca» pod šifro «KOSTANJEVI DROGI 2123».

Moko banatsko KORUZO, PŠENICO, OTROBE, OVES, prvovrstno blago, od 5 kg dalje, razprodaja po najnižji dnevni ceni pravkar otvorjena trgovina. - Pomorska trgov. agentura M. BIELIC, Dunajska cesta 33 (pri «Balkanu»). 2121

Naprodaj 2 postelji, 2 NOČNI OMARI iz mehkega lesa po nizki ceni, dalje VOZIČEK za sedenje in ležanje z otroško POSTELJO, skupna cena 4500 kron. - Naslov pove uprava «Slovenca» pod številko 2131.

Trgovino z gostilno prevzamem TAKOJ v NAJEM; prednost: industrijski kraj Slovenije. - Ponudbe pod šifro «KAVCIJA 50.000» na anončni zavod J. ZORMAN, Ljubljana, Gledališka ulica 2. 2139

Enodružinska HIŠA z vrtom je takoj naprodaj v Rožni dol. 106 pri Marjaku. Stanovanje prosto. Ravnotam je naprodaj KOTEL (65 l) za prašiče.

Poniklanje! SPREJEMAVA v poniklanje vsakovrstne predmete, kakor: DVOKOLESA, OTROŠKE VOZICE itd. ter **brušenje**

vse vrste ZDRAVNIŠKIH INSTRUMENTOV in enako. - Dela izvršujeva po NAJNIZJIH CENAH. - Se priporočava **ABERŠEK in DRUG** Poljska cesta št. 13, Ljubljana.

Iščem LOKAL s stanovanjem za zalogo PEČI, kje v prometnem kraju, kjer bi se dobro obnesla pečarska obrt. Ponudba na upravo pod: Pečarstvo 2070.

Prodaj takoj hišo s POLJEM, VODOVOD, SADNI VRT, v bližini Ljubljane, štiri minute od postaje, tik glavne ceste. - Naslov pove upravnishvo «Slovenca» pod štev. 2085.

DOBRO OHRANJEN **PIANINO in KLAVIR** ter dvoje GOSLI in pomnoževalni stroj «Cyklostyl» je po ugodni ceni naprodaj. Naslov pri upravi lista pod štev. 2086

Velik vrt ograjen ODDAM TAKOJ v NAJEM. - Naslov pove upravnishvo «Slovenca» pod šifro «VRT 2048».

Naprodaj je parcela na ljubljanski periferiji ob državni cesti. - Naslov pove upravnishvo «Slovenca» pod štev. 2051.

UNDERWOOD

pisalni stroji

zastopstvo za Slovenijo

FRANC BAR

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5. -- Telefon 407.

Prostovoljna **JAVNA DRAŽBA**

ca. 5000 kilogramov črnega **ISTRSKEGA BRINJA** se vrši v PONEDELJEK, dne 16. aprila 1923 ob 3. uri popoldne v Ljubljani, SLOMSKOVA ULICA štev. 11. - Interesenti se vabijo!

Arhitekt in mesni stavbenik

Viljem TREO

Ljubljana, Gosposvetska cesta 10.
Telef. inter. št. 103. Ustanov. leta 1850.
se priporoča za zgradbe vseh vrst
ter izvršuje načrte in proračune.

Bukovo oglje

PRODAJA v vsaki množini naj-
ugodnejše H. SKALA, Ljubljana,
Emonska cesta št. 10. 1907

POHIŠTVO!

Kdor si želi nabaviti trpežno pohištvo,
kakor: SPALNICE, JEDILNICE, kuhinjsko
in pisarniško opremo, iz trdega ali
mekkega lesa, jo ima vedno v zalogi in
prodaja po nizkih cenah strojno mizar-
stvo ANDREJ KREGAR, št. Vid nad
Ljubljano (Slovenija). — Sprejemam na-
ročila tudi po RISBAH! 1858

Naprodaj je:

RESTAVRACIJA na prometnem kraju v
Ljubljani; senčnati vrt, klet in čez 250
hektolitrov vina. Prostor: 2 skladišči,
hlev, lokal. Električna razsvetljava. Na-
prodaj s celim inventarjem za 425.000
dinarjev. — HISA s 3 sobami, kuhinjo,
vrtom, travnikom in 36 sad. drevesi, ba-
zako, vse v dobrem stanju v Prevaljah
na Koroskem (Jugoslavija) za 35.000 di-
narjev. — HISA s 3 sobami, kuhinjo,
obokano kletjo in hlevom, svinjak, vrta
do 800 m², pol ure pešhoda od Ljubljane
za 45.000 Din. — HISA, enonadstropna,
6 sob, 5 kuhinj, kleti, ograjen vrt; hiša
je pripravna za vsako obrt in je na pro-
metnem kraju Vrhnik. Cena 95.000 di-
narjev. — KRASNA PARCELA na pro-
metnem kraju št. Vid nad Ljubljano,
8000 m², po 15 Din 1 m², tudi polovica.
— Poizve se od 12. do 2. ure pop.
pri FRANC PUC, Kongresni trg št. 7,
III. nadstropje, Ljubljana.

Amerikanci, pozor!

PRODA SE trinadstropna trgovska, dva-
krat vogelna HISA v sredini mesta, na
najbolj prometni točki, z mnogoletno
vpekljanimi trgovskimi lokali. Le resni
direktni reflektanti pridejo v poštev. —
Ponudbe pod CENA DIN 700.000. —
na Anončni zavod Drago BESELJAK in
DRUG, Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

Krasno posestvo

na periferiji mesta Ljubljane je pod
zelo ugodnimi pogoji NAPRODAJ. Ob-
stoji iz dveh enonadstropnih hiš z vsemi
pritiklinami. Dalje je prostorna trgovina
s pisarno, obširno skladišče, lep velik
hlev, prostor za spravljane voz in sena
ter nekaj vrta. Prostor zelo ugoden za
kako večjo obrt. Naprodaj sta tudi po-
samezni hiši. — Naslov povedo v uprav-
ništvu «Slovenec» pod št. 1962.

Gradbeno podjetje

ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ulica 24.

Jumperji, pletene jopice

vedno zadnja novost

A. SINKOVIC naslednik R. SOSS
Ljubljana, Mestni trg 19.**Domača svinjska mast I^a, garant. čista**

v SODIH po 200 kg, v DEZAH po 50 in 100 kg, v DOZAH po 1, 3 in 10 kg
dobava okler traja zaloga, brezobvezno po Din 40.— za kg. pri večjem
odjemu Din 39.— za kg. franco tovarna, brez embalaže, TVRDKA

»GLOBUS«, konzervne tovarne VRHNIKA, SLOVENIJA.

Prodaja lesa.

V gozdovih komendske nadarbine Reberca na Jezerskem
se prodaja približno 1000 plm³ smrekovega lesa
na panju v posek v letu 1923. — Ponudbe naj se vložijo najkasneje
do 30. aprila 1923 pri podpisani upravi, kjer so tudi prodajni pogoji
na vpogled. — UPRAVA VELEPOSESTVA KOMENDSKE NADAR-
BINE REBERCA, zastopana začasno od okrajnega gozdarja Franca
Primožiča v Školji Loki.

Parna žaga Fran Ravnikar

mesni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica št. 25

kupi po najvišjih dnevnih cenah razne
vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

Izolačne plošče,
Izolačno zmes,
Ceresit in Watproof,
Portland-cement,
Živo apno,
Opeko rldno in strešno,
Alabaster-gips,
in druge stavbene potreščine nudi

Ruberoid, hamburški,
Strešno lepenko,
Lesni cement (smolo),
Strešni lak,
Katran in karbolinej,
Asfalt naravni in umetni,
Bitumen (asfaltni kit)

Ljubljanska komercijalna družba

Ljubljana, Bleiweisova cesta 18.

Prevzema asfaltovanje in izvrševanje ksilolitnega tlaka!

=====

Manufakturna trgovina

Josip Stopar

Ljubljana, Dunajska cesta 21.

=====

Velika zaloga:

predpasnikov,
hidrovinne,
moderinske,
cefrirje,
klota,
razne podloge,
štofov,
i. dr.

Pristni tirolski lodniza športne obleke, solidno in trpežno
blago pri trdnosti

A. & E. Skaberne, Ljubljana, Mestni trg št. 10.

Specijalna trgovina

Tkanina za pohištvo, plisa,
sukna, gradla za rolete in
modroca, strune, afrika, pe-
resa za pohištvo ter raznih
potreščin za tapetnike.

Velika izbira po tvorniških
cenah

Omerzo i drug, Zagreb

Petriška ul. 3, dvorišče. Telefon 21-63

Cenj. občinstvu priporočam svetovno
znane šivalne stroje**GRITZNER**v vseh opremljen za rodbinske in obrtno
rabo ter vse posamezne dele, olje, igle
za vse sisteme. Edino le pri**JOSIP PETELINC,**

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.

Poduk v vezenju
brezplačen. Isto
tam galanterija,
srajce, kravate,
potreščine za
šivilje, krojače,
čevljarje, sedlar-
je, gumbi, žlice,
noži. Na veliko
in malo. Več-
letna garancija.
Cene najnižje.

Penzija »Grintovec«grad PREDDVOR, p. TUPALICE
pri KRANJU.

Na vznožju velikih alp Grintovca in
Storžiča, krasna solčna lega. Ozračje
zdravniško dokazano lekovito. — Veliki
prostor, gledališče. Izvrstna oskrba. —
Eldorado v vsakem oziru. — Cena
80 Din za hrano, sobo in
postrežbo. V depandanci ZARJA (grad
Češnjice, p. Moravce) samo 70 Din. —
Priglasitev 8 dni prej na odvetnika dr.
A. Wurzbach, grad Češnjice, p. Moravce

L. Mikus
Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svoje zaloge
dožnikov in solčnikov
in sprehajalnih pale.
Popravila točno in solidno!

vreče rabl ene
dobro ohranjene, kupim — JOS. BAH-
VEC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 7.

VELIKA ZALOGA
klobukov in slamnikov
se dobi pri

Franc Cerar

tovarnar v Slobu, pošla Domžale.

Prevzemajo se tudi stari
klobuki in slamniki v po-
pravilo pri KOVACEVIČ
i TRSAN v LJUBLJANI,
Prešernova ulica št. 5.
Sprejemanje v sredo.
Zaloga v Celju, Gosposka ulica 4.

liški, podgane, stenice, škurni
v vsa golasa mora poriniti, ako porazite
moja najboljša prečiščena in splošno hvaljena
arodstva, kot proti poljskim in hišnim mišim
K 25, za podgane K 25, za škurne K 50, za ste-
nice K 25 uničevalca moljev K 10 in 20; proti
mršesom K 10 in 20; masilo proti ušem pri
ljudih K 10—; in živali K 10—; za uši v obleki
in čutilu K 10 in 20; proti mršesu na sadju
in zelenjavi proti mravljam 10 in 20 K. Pošlji
po proročilo Zavodu za eksport
M. Jünger, Petriška ul. 3, Zagreb 39.
Trgovcem pri večjem odjemu popust.

**Popolnoma varno naložite svoj denar v
VZAJEMNI POSOJILNICI V LJUBLJANI**

r. z. z. o. z. — sedaj poleg nunske cerkve,
poleti 1. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi
cesti poleg hotela „UNION“.

Hranilne vloge se **6%** brez odbitka rentnega in
obrestujejo po **6%** invalidskega davka.

Vloge v tekočem računu se obrestujejo po **5 1/2%**

Hranilne vloge vezane na dobo pol leta po **6 1/2%**
Večji zneski se obrestujejo po dogovoru.

T
U
N
G
S
R
A
MM
T
U
N
G
S
R
A
M**Posestniki novih stavb**

se vljudno opozarjajo na našo veliko izbiro nižje navedenih pred-
metov, kateri pridejo pri urejevanju novih stanovanj v poštev in
sicer: Velika izbira preprog, vseh vrst iz volne, jute, kokosove-
ga vlakna in linoleja, umetniško izdelanih zastorov na kose in
metre. Moketi in gobelini za prevleko otoman in divanov.
Platno za rolete in verande. Različno posteljno perilo,
kakor rjuhe brez šiva, gradl za žimnice in blazine, pernice, fla-
nelaste in volnene odeje, šivane odeje iz klota, kretona, volne in svile.

Cene primerne.

Postrežba solidna!

A. & E. Skaberne, Ljubljana

Mestni trg 10.

Dva para lepih konj,

od 4- do 5-letnih, porabnih za tek in srednje težke vožnje,

dve polkriti kočiji,

1 športni encvprežni voz ter različna prsna vprega in komati,
2 težka plateau voza in 1 kason, prodaja po ugodnih cenah
trrdka BREZNIK & FRITSCH, trgovina z železom v Ljubljani.

„Čehojug“ d. z o. z. Ljubljana

Palača Kreditne banke Telefon 339

priporoča obrtnikom, industrijalcem in trgovcem iz svoje tovarniške
zaloge Weiss & synové Dvůrkralové**juto vsake vrste in vreče**za moko, oglje, cement itd., vseh kvalitet in velikosti jutine rjuhe in
slamnice ter preproge (Läufer) po originalnih tovarniških cenah.**A. DULAR, Ljubljana, Dunajska cesta 65,**

špecialna trgovina, velika, bogata izbira moškega in ženskega

SUKNAin komisijska zaloga trrdke STIASSNY & SCHLESINGER v Brnu,
se priporoča vsem p. n. trgovcem za nakup.

Samo en gros!

1852

Samo en gros!

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 10

(v lastni palači vis & vis hotela „Union“).

Telefon št. 57.

Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK. Ekspozitura: BLED.

Interesna skupnost s: Svepčo Zanatlijsko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Kar-
lovcu ter Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno nad K 60.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne
papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema
vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskr-
buje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi
pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.